

FESTES MAJORS 2008

Amb els més petits
hi tenim les atencions
més grans...

Aquesta és la tasca del teu Consell Comarcal.
Donar suport a tots els veïns del Tarragonès i arribar allí
on els municipis tot sols no ho poden fer .
Per això, amb els més petits hi tenim les atencions més
grans i amb tots plegats sumem forces.

Des del Consell Comarcal del Tarragonès
cada dia treballem amb tu.

CONSELL COMARCAL DEL TARRAGONÈS

Carrer de les Coques, 3 - 43003 TARRAGONA
Tel. 977 244 500 - Fax. 977 244 513

EDITORIAL

Amb motiu de la celebració de l'Exposició Internacional de Saragossa, a la problemàtica d'enguany a Catalunya i a la construcció d'un nou pou al poble, dediquem a l'aigua l'editorial d'aquest número.

Catalunya ha patit un any de sequera en què la majoria dels pantans que abasteixen d'aigua l'àrea metropolitana de Barcelona van arribar a mínims històrics, per sota del 20 % de la seva capacitat.

Des de fa temps s'ha parlat del greu risc que té el país, o una gran part de la població d'aquest país, de patir restriccions d'aigua. Catalunya té un clima mediterrani on les pluges són molt irregulars i no sempre que plou es pot aprofitar per emmagatzemar; cíclicament, a més, tenim anys de sequera. Una gran part de la població del país (que ha augmentat molt sensiblement l'últim quinquenni) es concentra a l'àrea metropolitana de Barcelona, on hi viuen més de 5 milions dels 7 milions i escaig d'habitants de Catalunya, amb l'agreujant que s'abasteix de la conca amb menys capacitat hidrològica, la del Ter-Llobregat. L'altra conca, la de l'Ebre, abasteix a una àrea molt més extensa, menys poblada, però que alhora en necessita una gran quantitat per a usos agrícoles, que tenen un elevat consum.

La solució al problema de l'àrea de Barcelona, que es va proposar amb caràcter d'urgència, va ser, a part de la compra d'aigua de diferents llocs i posterior transport amb vaixell, fer un transvasament d'aigua de la conca de l'Ebre a la conca del Llobregat, i es va anomenar interconnexió puntual de xarxes, que deixaria de funcionar quan no fos necessari i un cop s'acabés la dessalinitzadora d'aigua que s'està construint al Prat. Finalment, unes pluges miraculoses i quantioses al mes de maig van frenar aquest transvasament, però el problema de fons continua.

Tota la conca mediterrània d'Espanya té una gran escassetat d'aigua i més amb els grans desenvolupaments urbanístics i turístics dels últims anys. Recordem que, anys abans, amb el govern de J.M Aznar es va aprovar el Pla Hidrològic Nacional que proposava el transvasament d'aigua de l'Ebre cap al País Valencià i Múrcia, i el qual fou paralitzat amb l'arribada al govern de J.L. Rodríguez Zapatero atenent les reivindicacions dels habitants de les Terres de l'Ebre, l'Aragó i els governs autonòmics d'ambdós territoris, així com d'informes tècnics de la UE contraris.

Els antitransvasament al·leguen el gran deteriorament que està patint el delta del riu, amb el consegüent retrocés, i el gran perjudici mediambiental, així com la necessitat d'aigua que hi ha en el mateix territori i és que l'aigua que va a parar el mar no es llença, el medi la necessita.

Quina és la conseqüència de tot plegat? Tensions polítiques i confrontacions territorials.

Sembla evident que l'afer serà recurrent, ja que no té una solució fàcil i, també, per la capacitat humana d'oblidar-nos dels problemes fins que no els tenim a sobre. És cert que és responsabilitat dels governs intentar trobar una solució però també ho és que tots hem d'aportar el nostre gra de sorra. Més enllà de les posicions que s'adopten segons el lloc que s'ocupa, el moment, i els interessos propis a defensar, cal una gran conscienciació i prendre mesures per reduir el consum al mínim, al que sigui estrictament necessari, tant per al consum humà, com en l'agrícola (millora de l'eficiència dels sistemes de regadiu), com en la millora de les conduccions, com en el consum lúdic, i, en tots els casos, s'hauria de penalitzar el consum excessiu.

En definitiva, l'aigua és vida. Sense aigua no hi hauria vida. Cal, doncs, un ús racional i responsable d'un dels béns més preuats que ens ofereix la natura, que com tot només valorem quan ens manca.

eL Nou Gaià

Consell de Redacció

Ma. Teresa Figueras

Òscar Martí

Núria Virgili

Ignacio S. Mincholed

Concha González

Martí Martí

Esther Bernadó

David Pallarés

Edita

Regidoria de Cultura, Acció Ciutadana i Serveis Socials

Disseny editorial

Intangibles

Imprimeix

Infotècnica - tot per l'oficina

Dipòsit legal: T-1732-2003

Amb la col·laboració de:

Consell Comarcal del Tarragonès

Diputació de Tarragona

SUMARI

EDITORIAL	1
SOCIETAT. Entrevista a Josep M. Fortuny	2
Festa Major	6
Grup Sardanista	9
Grup de Dones	11
U.E. la Nou	12
Trencanous	13
CULTURA. Història	14
Les Olimpíades Gregues	18
Cultura Popular	19
Fet Rural	22
Pintura i Escultura	25
Música i Espectacles	26
Literatura	28
Seda	28
Relat	29
Opinió	30
Relat	31
INFORMACIÓ. Ciència	32
Medi Ambient	33
Gastronomia	34
Ball	36
Fets Importants	37
Horaris d'Autobús	38
Entreteniments	39
Telefons d'Interès	39
Moviments Demogràfics	40

■ ENTREVISTA A JOSEP M. FORTUNY

L'ALCALDE QUE VA ACONSEGUIR PER AL POBLE EL CASTELL I ELS JARDINS

Per Òscar Martí

Des d'el Nou Gaià, tal com vàrem fer amb el Sr. Joan Monragull, hem volgut copsar l'opinió de l'altre ex alcalde de la Nou en democràcia, el Sr. J.M. Fortuny, qui va ser al front de l'Ajuntament durant 16 anys, del 1979 al 1995, per tal de conèixer la seva acció de govern i també la seva visió sobre la Nou d'avui i del demà. Així mateix també vol ser aquesta entrevista un reconeixement a la seva persona i un merescut i senzill homenatge, per tants anys de treball no gratificat per al poble.

El Sr. Fortuny, de tarannà dialogant i amb una marcada personalitat, va saber imprimir un estil personal i presidencialista durant el seu mandat. De fet, la seva empremta ha estat molt profunda i tothom que va viure aquella època encara ara el recorda com l'alcalde. Aquells anys en què va ser batlle no foren gens fàcils. Espanya acabava d'encetar una democràcia que va estar punt de no reeixir. La situació econòmica del país tampoc era com l'actual, tot i la crisi. Els recursos de les administracions eren molt escassos.

Només cal veure com ha canviat el país des de llavors

en infraestructures, o els pobles i ciutats, tenint en compte que, sobretot, ho han fet una vegada l'Estat va ingressar a la U.E. En aquest context, ja llunyà, hem de situar i valorar la seva tasca al c a p d a v a n t d e l'Ajuntament. Ens hem trobat al casal de la Nou, una de les seves o b r e s m é s significatives, una tarda calorosa de finals de juliol.

Com va decidir ser alcalde?

Des de Convergència i Unió se'ns va proposar que féssim una candidatura a la Nou. Llavors eren els inicis de la democràcia i els partits no tenien l'engranatge electoral d'ara. L'equip que vaig encapçalar, contra tot pronòstic, va guanyar per 5 a 2 aquelles primeres eleccions després de la dictadura. Encara recordo com si fos ara quan decidírem presentar candidatura. Fou a l'era que hi havia tocant el carrer de les Cases Noves.

Se'n recorda de quin pressupost tenia l'Ajuntament quan va entrar?

Josep Ma. Fortuny

Bé, et puc dir, que a l'any 1982, el pressupost era només de 2.700.000 ptes. Eren uns altres temps, res comparable amb els actuals. Avui, per exemple, he llegit que per a la capella i celler del castell hi ha una subvenció de 108.000 euros, uns 18 milions de les antigues pessetes. Per això quan em diuen, haviem de fer això o allò, penso que no es podia fer tot perquè els recursos de què disposàvem eren molt inferiors, tot i tenir en compte que no es poden comparar diners en diferents moments perquè el cost de la vida també ha

■ ENTREVISTA A JOSEP M. FORTUNY

EL PRIMER ALCALDE DE LA DEMOCRÀCIA (1979 - 1995)

2

augmentat i no tenen el mateix valor.

Quines foren les principals obres durant les legislatures en què fou alcalde?

La que destaco per sobre de totes és la del pou d'aigua que encara ara abasteix la població, ja que llavors la situació era molt crítica: no teníem aigua.

Calia anar transvasant l'aigua del pou del Mestret i estàvem en precari. A través de la Generalitat es feren 3 prospeccions però cap d'elles va resultar fructífera ja que l'aigua que es trobava no era suficient per abastir a un poble com la Nou. Quan els tècnics de la Generalitat anaven a

marxar sense aconseguir trobar aigua, el Pere Sanromà de Vespella i el Pepito "l'agutzilet" ens comentaren que a la cruïlla de la Pobla de Montornès n'hi havia en abundància. Fou així com els tècnics decidiren foradar de nou, i, a uns 78 metres de profunditat, van trobar l'aigua.

Permetia l'extracció d'uns 120.000 litres d'aigua per hora i el pou mantenia el mateix nivell. El finançament del pou va anar a càrrec de la Generalitat i la bomba i les canonades de connexió amb el dipòsit varen costar 2.224.000 de les antigues pessetes, de les quals 740.000 ptes varen ser costejades per la Diputació.

Com va aconseguir la cessió del castell i jardins?

Després d'unes llargues converses telefòniques amb el seu propietari, el Sr. Lluís Morenes i Carbajal, ens desplaçarem a Madrid, on vivia, a recollir uns poders que havia fet a favor de la seva germana Blanca, resident a Tarragona, per tal que formalitzés la cessió a favor de l'Ajuntament de la Nou. Ell volia que el castell i els jardins fossin per al poble i per a ningú més, i per això estava disposat a donar-los a canvi de res. La pallissa de l'era

i on vivia la Regina del Metos, també propietat del marquès, no va voler que entressin dins la donació ja que la seva voluntat era que aquella casa estigués ocupada per la Regina mentre ella visqués. Nosaltres, per por de no perdre el que realment volíem, no vàrem insistir. El Notari que fou del Vendrell, Sr. Déu Font, va ser l'encarregat de redactar el conveni de cessió on s'estipulava que l'Ajuntament no el podia vendre, ni fer-hi cap activitat econòmica lucrativa.

Una vegada aconseguida aquesta cessió per al poble, en dos caps de setmana, gràcies a la mobilització de gairebé tota la població, es va netejar el Cercat, i el dia de les Neus de l'any 1982, festa assenyalada a la Nou, inauguràvem el jardí amb presència del Sr. Morenes. Com a agraïment a aquell acte de generositat que va representar per al poble la donació, vàrem descobrir una placa commemorativa en el monòlit que vàrem col·locar al bell mig dels jardins.

També aquell dia, aprofitant el moment d'eufòria, vaig aconseguir una cosa més per al poble: el terreny on s'ubicaria el nou camp de futbol. En aquest cas, a través d'una compra per 300.000 ptes.

■ SOCIETAT

■ ENTREVISTA A JOSEP M. FORTUNY

DURANT LA SEVA ETAPA COM ALCALDE, ES VAN FER MOLTS EQUIPAMENTS I ES VA RESOLDRE LA MANCA D'AIGUA QUE PATIA EL POBLE

Sí, recordo que hi havia un acte a la plaça del Centenari i va sortir al balcó per anunciar aquesta notícia, que va ser acompanyada per un fort aplaudiment dels assistents. També el camp de futbol es va fer gràcies al voluntariat del poble, no ?

Sí, així és. En un poble petit com la Nou, amb pocs recursos econòmics, és important que hi hagi gent disposada a treballar pel poble, és a dir que cal suplir la falta de recursos econòmics amb recursos humans.

I la pista poliesportiva, hi va haver una gran festassa per inaugurar-la !

I tant!. Va assistir-hi el Sr. Vilaseca, llavors conseller d'Esports de la Generalitat i es van fer volar coloms des del centre de la pista.

Com va ser que decidiren la ubicació del casal?

Amb això hi va haver certa polèmica. Hi havia qui proposava situar-lo on hi ha l'aparcament del Cercat, aprofitant que es troba en una cota inferior i permetia aixecar uns pilars. Jo, en canvi, vaig ser partidari de l'actual ubicació pel següent motiu: la Nou no és un poble on la gent tradicionalment vagi al bar. Vaig creure que si estava aquí, la

gent que passés pel carrer entraria si hi veia algú.

I la idea de fer un casal, com va sorgir?

Bé, la Nou s'havia quedat sense bar i sense una sala de ball coberta, així que decidírem solucionar aquest problema. La subvenció que aconseguírem no permetia fer un bar, ja que era per a una biblioteca, però des de l'administració que ens va subvencionar ja ens digueren que un cop inaugurat podíem destinar-lo a l'ús que creguéssim convenient. Feta la Llei, feta la trampa. És per aquest motiu que a la inauguració no hi havia ni la barra de bar.

També canviàreu l'enllumenat?

Sí. Va ser la primera vegada que vam recórrer a finançar una part petita de l'obra amb contribucions especials. Vam assessorar-nos per tal de trobar el mètode més equitatiu per distribuir la part a finançar entre tots els veïns, tot i que molts ajuntaments només n'utilitzen un dels tres. Aquests foren, el valor cadastral, els metres

■ ENTREVISTA A JOSEP M. FORTUNY

" NO ET DEIXIS INFLUENCIAR PER NINGÚ",
CONSELL D'ALCALDE A ALCALDE

4

d'amplada de façana i els metres cúbics de la construcció.

I, per què no es va fer cap planejament urbanístic?

Bé, sí que en vàrem fer un, però just quan l'haviem de presentar (ja teníem la subvenció aconseguida) el tècnic que el redactava es va fer enrere.

Al meu entendre havia rebut fortes pressions d'algun propietari que prefereixo no anomenar. Després ja va quedar en via morta, perquè ens centràrem en altres coses i perquè tampoc hi havia una gran demanda per a noves construccions.

FLECA

CAN JOAN

Especialitat amb coques de
ceba i espinacs
Pastissos de tot tipus

c/. Nou núm 18 Tel. 977 65 52 61
LA NOU DE GAIÀ

Aquell planejament només requalificava els terrenys dels propietaris que volien vendre terrenys (n'hi havia que preferien que els seus terrenys es mantinguessin en qualificació rústica) i on hi ha la cooperativa agrícola, hi havia previst un petit polígon industrial.

Quin consell donaria a l'actual alcalde?

Que no es deixi influenciar per ningú.

Com veu el futur del poble?

Bé, el veig bé. Bé, perquè d'habitants no hem crescut gaire i bé perquè malgrat que s'hagi fet una gran urbanització on hi caben molts nous habitatges, la crisi en el sector immobiliari frenarà el creixement excessiu en poc temps.

D'acord, però la població potser hauria de créixer una mica més...

Sí, però paulatinament. Pensa que si tot el que s'ha urbanitzat ja estigués construït, hi hauria més del doble de la població i això comportaria molts inconvenients. El poble s'hauria de dotar de més serveis, més infraestructures, etc, etc, i això ho acabaria pagant el

mateix poble. Tampoc és bo que el poble creixi molt en poc temps perquè els nous residents no acaben d'integrar-se. Una mostra és que a la Festa Major vaig comptar 42 llotges venudes, les mateixes que sempre. On eren els nous residents?

I aquí acabarem la conversa.

El consell de redacció d'el Nou Gaià vol agrair la disponibilitat i amabilitat del Sr. Fortuny en atendre'ns per concedir-nos aquesta entrevista.

Segurament ens hem deixat moltes coses per preguntar, algunes obres per explicar, com l'antic ajuntament, o que ens parlés de com vivia aquelles Festes Majors que eren l'enveja dels pobles de la rodalia, on a l'envelat cobert, que s'instal·lava a la pista de les escoles, hi tocaven les millors orquestres, com la Maravella, o grups de rock català, com els Lax'n'Busto, o grans espectacles de varietat amb artistes com la Maña... Revetlles d'estiu que es recorden amb nostàlgia i que ens evoquen temps passats on, com a mínim, tots els qui les visquérem érem més joves. Com han passat els anys!

■ FESTA MAJOR

■ EL PREGÓ DE LA FESTA MAJOR

EN COMMEMORACIÓ DEL SEU VINTÈ
ANIVERSARI
Pel Grup Sardanista

La presidenta del grup fent el pregó.

Il·lustríssim Sr. Alcalde, Regidors, regidores, autoritats, companyes de Junta, senyors, senyores, amigues i amics. Bona tarda a tothom.

Una de les primeres sensacions, quan la regidora de cultura de l'ajuntament ens va encomanar de fer el pregó de festa major, va ser aquell respecte que imposa el fet de saber transmetre a tots els nouens i nouenques, el profund amor i respecte cap a les nostres festes i no cal dir que vam ser conscients de l'honor que se'ns feia, en voler reconèixer el Grup sardanista com una de les entitats més antigues de la

Nou, quan el poble està a punt d'entrar en els actes del seu mil·lenari. Recordem que la primera notícia documental sobre la nostra població és de l'any 1011, quan ja es menciona el poble en el document de donació del castell d'Albinyana. Però d'això ja se'n parlarà en el seu moment.

El pregó és el pòrtic de la Festa Major i agraïm la confiança que se'ns ha donat per obrir de bat a bat i solemnement aquest pòrtic per tal que arribin a totes les llars de la Nou els aires i notes musicals de la nostra Festa Major perquè la sardana sempre ha estat present en les festes majors de molts pobles.

Excavacions

A. Cantón

Treballs amb martell, mini i camió

Excavacions Antoni Cantón, S.L. - Avgda. Catalunya, 58
Tel. 977 655 256 - Tels. mòbils 659 835 116 - 659 672 077
43763 LA NOU DE GAIA (Tarragona)

■ EL PREGÓ DE LA FESTA MAJOR

INICI DE LES BALLADES A LA NOU
CAP ALS ANYS 40

2

Quan s'accepta l'encàrrec de llegir el pregó d'una població, l'honor al cap de poc es converteix en certa preocupació, el que podríem dir la síndrome del pregoner perquè cal escriure'l i a mesura que s'acosta el dia se sent amb més intensitat i sobretot sabent que les persones que ens han precedit són persones de gran vàlua.

Els pregoners i en el nostre cas pregoneres sempre fan referència al passat, a la història, sempre miren i donen una ullada als temps pretèrits. És com una norma.

Benvinguda aquesta norma, ja que vam preguntar als més grans des de quan hi havia sardanes a la Nou i hem sabut que cap als anys 40, bé no podem dir dates concretes

perquè costa molt recordar si no està documentat, ja hi havia un grup de joves d'aquell moment que després d'anar a la platja de la Móra, pujaven fins a la torre que vigila aquell indret i allí, amb els soldats que hi havia, ballaven sardanes. Aquests mateixos joves se n'encarregaven d'ensenyar la dansa a tots els joves de la Nou i rodalies.

A partir dels anys 70, és quan més comença a bullir per la sang dels nouencs i nouenques la sardana. Podem dir que cap al 1973 el Sr. Pere Parés de la Riera fa el primer curset per ensenyar a ballar la sardana. En aquella dècada, podem destacar que ja nosaltres també en vam aprendre però cap al final, en els cursets que es feien al NIU, impartits per en Jaume Riambau i altres balladors de la llavors colla "Serra d'Or" de Creixell, sardanistes que tots coneixeu i que n'anomenaré alguns. Aquestes persones del poble, avui molts aquí presents com el Rafel Rovira, la Teresa Figueres, la Montserrat Monragull, la Carme Virgili, el Martí Martí, el Josep M. Virgili etc.... i demanem disculpes per si ens en deixem algun.

Després d'un període sense

cursets però continuant-ne ballant per la Festa Major en sortir de missa amb aquell bat de sol que queia és a mitjans dels 80 que un grup de noies i nois engresquen i demanen al Sr. Silvestre Suñé, que vingui a la Nou a fer un altre curset per a grans i petits. En aquesta etapa ens acull el castell del baró de les IV Torres en el seu interior, avui el referent dels actes culturals de la Nou. D'aquí també surten balladors de colla que amb els Dansaires del Penedès recorren tot Catalunya. D'aquesta etapa tenim la Dolors Monragull, l'Òscar Martí, l'Abel Martí, el Moisès Virgili i jo mateixa.

Entre rialles, gresca i sopars comença a sentir-se que podríem organitzar un aplec de sardanes... Tothom sentia per dins el seu cos una immensa il·lusió però a la vegada estàvem morts de por de si sabríem fer-ho i alhora fer-ho bé.

Una vegada es va decidir que sí, que volíem córrer el risc d'organitzar un aplec, calia ficar-li un nom i com que teníem molt clar que el faríem al jardí del Cercat que llavors s'havia arranjat, vam decidir de ficar-li "Gran Jardí" conscients que el lloc seria el millor del nostre aplec. També

cercanou

Tancaments metàl·lics
Reixes i portes
Bruc

620 32 52 92

■ FESTA MAJOR

■ EL PREGO DE LA FESTA MAJOR

JOVES DE LA NOU HAN BALLAT EN COLLES SARDANISTES

3

vam buscar el suport incondicional fins el moment de les institucions, l'Ajuntament, els socis i les empreses col·laboradores perquè sense tots vosaltres, molts avui aquí això tampoc no hauria estat possible, ja que tots els actes costen molts diners.

Moltes gràcies a tots i també recordar a tots els socis que ja ens han deixat i que ens van ajudar en el seu moment, una especial menció per en Jaume Rafí que cada any ens feia el seu poema i al Joan Mínguez per les seves coques.

Bé amics, el Grup Sardanista de la Nou, nascut en principi per donar a conèixer la nostra dansa, amb aquests 20 anys ja ha consolidat una sèrie d'activitats, com l'Aplec, la festa de Sant Joan, amb la Flama del Canigó, la castanyada, excursions a altres aplecs de Catalunya. Enguany continua amb més ganes que mai la seva tasca ja que, a part d'aquest pregó, la Unió d'Associacions d'Aplecs de les Comarques Meridionals de Catalunya, voldrà festejar el nostre 20è. aniversari fent la seva assemblea anual a la Nou. Això serà el 26 d'octubre amb

una festa grossa per a tots. Nouencs, nouenques hem d'estar orgullosos del nostre passat i albirar amb esperança el futur, un futur que passa ràpid amb el tren d'alta velocitat. Qui ha utilitzat aquest mitjà de transport donarà fe de l'estampa de tranquil·litat que dóna en passar per aquests paratges. Tranquil·litat que podem trencar aquests dies i, amb civisme, podem dir que comenci doncs la Festa Major

Visca la Nou!

Gent del poble escoltant el pregó

■ GRUP SARDANISTA

■ UNA DATA IMPORTANT

RENOVACIÓ DE LA JUNTA

Pel Grup Sardanista

En l'Assemblea celebrada el passat 29 de març al casal municipal del poble, es va dur a terme la renovació de la junta de l'entitat. Es va presentar la Sra. Neus Fortuny com a presidenta, ja que feia un temps que ho feia en funcions. Els altres membres continuen com fins ara. Des d'aquestes ratlles volem demanar que si algú vol formar part d'aquesta junta es posi en contacte amb nosaltres.

20 són els anys que ens separen del dia que amb il·lusió iniciàvem un projecte, el d'ensenyar a tots els noies la nostra dansa i així també el nostre aplec. Aquest vintè aplec el vam presentar molt il·lusionats a l'igual que el del primer any, potser amb una mica

JUNTA

Ma. Neus Fortuny Casas	Presidenta
Núria Virgili Sanromà	Vice-presidenta i Secretària
Sara Fortuny Bargalló	Tresorera
Anna Ma. Casas Mercadé	Vocal
Teresa Dalmau Gibert	Vocal
Marta Mateu Coll	Vocal
Montse Tomàs Rafí	Vocal

més de serenar i amb un bagatge de records molt important. El dia ens va acompanyar, les ganes de ballar i de passar-nos-ho bé hi eren, els sardanistes de tot arreu anaven arribant així com també les cobles Reus Jove i la Blanes que les hem vist créixer tant en qualitat com en edat dels components ens els

anys que ens han acompanyat. La ballada del matí transcorregué amb més balladors que altres anys.

A l'hora de dinar començaven les sorpreses. Diversos sorteigs de petits obsequis per una part dels 200 i escaig comensals, abans de fer la sobretaula, des de la terrassa del casal arribaven les notes de l'aniversari feliç pels músics de la cobla Blanes i bufàvem les espelmes del pastís.

A la tarda i una vegada represa la ballada, l'estrena d'una sardana dedicada al nostre aplec pel compositor Pep Busquets "L'Aplec de la Nou", i on el Grup Sardanista va fer lliurament d'una placa en agraïment per la composició a un músic de la cobla Blanes a fi que la donés al compositor, ja que no va poder estar entre nosaltres per altres compromisos. Tampoc no hi podia faltar la felicitació del Il·lm. Sr. Alcalde, en Jordi Cañellas, que va encoratjar a tota la junta

Pastís del 20è aniversari de l'Aplec Gran Jardí

■ GRUP SARDANISTA

■ UNA DATA IMPORTANT

XXè APLEC GRAN JARDÍ

2

a seguir treballant per la sardana i pel poble. L'entitat va agrair el suport rebut per l'Ajuntament i demanà si es pot augmentar la col·laboració econòmica per part d'ells ja que costa molts diners organitzar un aplec com el nostre.

A continuació es va repartir coca i xocolata per berenar i els nens i nenes que van voler pogueren fer un dibuix del motiu que volguessin de l'Aplec. En total en van participar 9 als quals se'ls farà arribar un petit obsequi. Com a fi de festa un parell de balls vuitcentistes i l'hora dels adéus. En fi, un dia esplèndid de germanor, música i catalanitat. Agraïm també la col·laboració de tots els socis i a les empreses col·laboradores el seu suport.

Amb l'arribada del mes de juny preparem la festa de Sant Joan. Truquem als pobles veïns per si volen venir a buscar la Flama del Canigó. D'alguns en tenim

resposta, d'altres no, però nosaltres no defallim i el dia 23 de juny marxem cap a Reus a buscar la Flama. Aquest any sí que ho hem fet solemne. El Grup de diables Trencanous ens va demanar si podien ajudar-nos a preparar la festa i sí que l'han feta grossa. Han fet els cartells per repartir pel poble, han preparat una gran foguera i han

fet els vestits per tres dimoniets que s'han encarregat de recollir la Flama a Reus i fer-la arribar al jardí municipal del "Cercat" tot entrant pel carrer nou acompanyats pels timbalers de la colla de diables petits del Catllar.

La lectura del missatge, escrit per en Jaume Mateu, president de la Federació Lull i, llegit per la Sra.

Els Trencanous col·laboren en els actes de la Flama del Canigó

■ **UNA DATA
IMPORTANT**

LA FLAMA DEL
CANIGÓ

3

Neus Fortuny, va donar continuïtat a la festa. Torredembarra i El Catllar van recollir la Flama al jardí municipal i es va encendre la gran foguera preparada pels diables. Mentre el grup de diables petit del Catllar ens ofería els seus balls, tothom anava menjant la coca i el cava que el Grup Sardanista havia preparat. Agrair a tothom la participació i a l'Ajuntament la col·laboració en l'organització.

NOTA PER ALS SOCIS

El proper dia 26 d'octubre el Grup sardanista prepara una diada sardanista per tots, reserveu-vos el dia. Hi haurà l'Assemblea de tots els aplecs de les comarques meridionals, sardanes, dinar de germanor i concert de cobla.

**INSTAL·LACIONS
PERE**

- ◆ Electricitat
- ◆ Calefacció
- ◆ Gas
- ◆ Aigua
- ◆ Aire condicionat

La Nou de Gaià (Tarragona)
Mòbil: 609 23 53 08

■ **GRUP DE DONES**

■ **ACTIVITATS 2n SEMESTRE**

SOPAR DE CLOENDA DE CURS
Pel Grup de Dones

Com ja sabeu tots, hem estat celebrant aquest darrer any el 10è aniversari de la nostra associació.

L'últim esdeveniment va ser la festa de cloenda, el dia 27 d'abril d'enguany, coincidint amb el dia en què es va engegar el Grup de Dones l'any 1997, i ho vem celebrar amb un dinar i molta gresca amb la participació de més de 100 persones. El dia va començar amb una eucaristia a la nostra parròquia i l'actuació de l'orfeó Nous Rebrotos d'Altafulla (com sabeu hi ha diverses sòcies que hi formen part). Després el grup de bastoners de Cambrils van animar els carrers del poble amb la seva música i ball. Un aperitiu, servit a la pista del Cercat, i un dinar a la sala, van donar pas a què tothom pogués ballar amb música en directe tota la tarda. Moltes gràcies a tots els qui ens van acompanyar en aquest dia i esperem fer molts més aniversaris.

Per cert, us volem comunicar que gairebé som 90 sòcies...
Animem a les dones, que són i viuen

a la Nou i encara no estan amb nosaltres, a fer-se sòcies i poder participar en totes les activitats que proposem, encara que n'hi ha algunes en què sempre hi sou tots invitats. També s'ha fet una sortida el dia 28 de juny passat a l'Expo de Saragossa. Hi van anar 30 persones, que poden explicar la seva experiència de com van viure aquest esdeveniment.

VIATGE A VALÈNCIA. Ja fa temps que estem plantejant fer una sortida de dos dies per veure tot el que ens ofereix de nou aquesta ciutat. Això serà a la tardor i ja podeu començar a pensar si hi voleu anar.

A més de la sortida a València, estem preparant el proper curs 2008-2009 amb activitats que us puguin interessar. Si teniu propostes, idees o us interessa algun tema concret, no dubteu en fer-nos-ho arribar per poder posar-ho en marxa.

Bon estiu a tothom i fins la propera edició de la revista!

TRES CANVIS D'ENTRENADOR

Per Toni i Jordi Virgili

La temporada 2007- 08 s'ha acabat feliçment per al nostre club amb el manteniment de categoria, que era el principal objectiu, ja que mai no s'havia aconseguit mantenir l'equip tres anys consecutius a la segona territorial. Ha estat un any molt difícil i convuls, la convivència ha estat molt complicada i els problemes s'anaven succeint. Això es notava al camp de joc i la inconsistència de l'equip no produïa bons resultats.

Per mirar de salvar la categoria, es va canviar fins a tres vegades d'entrenador. Va començar el Delio Castillo que hi va ser al primer tram de temporada. Els resultats van ser dolents i van portar al nostre conjunt a ocupar l'última posició. Per donar un canvi de rumb a la situació, es va posar d'entrenador a l'Alberto Barrio i el Delio passaria a jugador de camp. Aquest canvi va ser molt positiu ja que es van aconseguir bons resultats, tot i això la convivència al vestidor era complicada i difícil, cosa que va provocar la dimissió de l'Alberto. Era un moment molt complicat i es va decidir que l'Antoni Virgili agafés les rendes de l'equip en el tram final. A partir de llavors, la plantilla va quedar reduïda a 15 jugadors que, en els partits decisius, van demostrar la seva autèntica vàlua i van portar a la salvació de categoria. Esperem que enguany

sigui més tranquil i que no es tornin a cometre les mateixes errades, que la lliçó ens serveixi a tots per millorar de cara al futur. Per part de la junta directiva ja ens hem posat a treballar ràpidament per tenir enllestida la plantilla el més aviat possible, a fi de poder fer una bona preparació i començar la temporada a bon nivell. El primer pas ha estat confiar la direcció tècnica al Pere Escartín, entrenador amb qui vam assolir l'ascens de categoria, Ell coneix bé el club i també els jugadors que van continuar fins al final, i els quals seran la base de l'equip per afrontar la campanya vinent.

El final de temporada ha estat molt emocionant. Per una banda, la lluita per l'ascens directe entre la Torre i el Valls va arribar fins la darrera jornada en què l'equip torrenc, gràcies a una victòria per la mínima al camp del Bellveí, va assolir l'ascens. També a la part baixa, la lluita va ser aferrissada fins al final ja que tots els equips obtenien bons resultats. A dues jornades per al final, la Pobla de Mafumet va quedar fora de la lluita però el Perafort, amb qui ens disputàvem la permanència, va lluitar fins l'últim partit en què va aconseguir guanyar al camp del Calafell i si no hagués estat pel gol aconseguit en el minut 89 per l'Ivan Pagès en el partit de la darrera jornada contra el Vendrell, no s'hauria assolit la permanència.

Els jugadors premiats d'enguany han estat: Màxim golejador MVP: Ivan Pagès. Jugador més importat : Delio Castillo. Jugador més regular : Carles Rovira.

Després de molt de temps de desitjar-les, s'han aconseguit dues porteries mòbils de futbol 7 gràcies a l'empeny de l'Alberto Barrio, la col·laboració d'alguns jugadors i sobretot a l'ajuda tant en la consecució del material com en la construcció del Moha i la seva empresa. El primer ús ha estat per part dels nens del segon campus d'estiu que organitza la nostra entitat.

La nostra entitat enguany presta col·laboració en el cicle programat "les nits al castell", encarregant-nos de la tasca de parar i desparar tot el muntatge del mobiliari, i d'oferir la possibilitat de prendre un refresc a la fresca de la terrassa. Els beneficis obtinguts es destinaran a ajudar a costejar les despeses del nostre club.

■ TRENCANOUS

■ UNA NOVA ASSOCIACIÓ

EL GRUP DE DIABLES DE LA NOU

Per Quim Solé

La nova associació de diables de la Nou de Gaià, els Trencanous, es va estrenar col·laborant amb el Grup Sardanista en les activitats organitzades els 23 de juny per fer arribar a la Nou la flama del Canigó. La segona activitat que va tenir repercussió per als veïns del poble va ser l'esmorzar popular el dia 6 de juliol de 2008. Tot el poble va respondre amb una gran acollida aportant fins l'últim "duro" per ajudar al desenvolupament de la nova associació de diables constituïda bàsicament per joves.

L'associació vol donar les gràcies a tots els assistents, per la seva participació i espera poder fer moltes més activitats per fer gaudir al poble.

Els Trencanous han creat una pàgina web interactiva per informar de les properes activitats i permetre als socis la seva participació aportant noves idees i propostes.

<http://trencanous.foro.es.net>

**MOLTES GRÀCIES. JUNTS PODEM
ACONSEGUIR QUE EL FOC DE LA
JOVENTUT CONTINUÏ ENCÈS...**

Vestit dels diables

■ HISTÒRIA

EL LLIBRE DEL CONSELL DEL LLOCH DE LA NOU (S. XVII). PRIMERA PART Per Lluís Virgili

Són molts escassos els moments en què un és testimoni d'un esdeveniment excepcional. Amb la troballa del "Llibre del Consell del Lloch de la Nou" he tingut aquesta sensació. Avui hem topat amb una vena d'on flueix un potent raig d'història, d'un període cabdal del nostre poble. Si fins ara la documentació pròpia del poble era molt minsa, amb la que veurem, la Nou esdevé un referent en la història del Baix Gaià.

Fa temps, repassant unes ponències presentades a la XXXV Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos de Catalunya (1989), publicades per l'Institut d'Estudis Vallencs, em va cridar l'atenció el títol d'una, signada per l'historiador espluguenc Jordi Roca i Armengol, "La pesta al Baix Gaià l'any 1651". La sorpresa va ser quan, en llegir-lo, me n'adono de l'existència d'un -desconegut per a mi-, "Llibre del Consell del Lloch de la Nou", d'on l'autor extreu el fil

conductor per argumentar les penúries de l'època, basades en les reflexions del jurat, Rafael Boada, i una acta del Consell de 5 de maig de 1651. També observo que quan J. Roca ho presenta, el "Llibre" tot just

havia sortit de la seva llarga hivernada. Era un "material" pràcticament tot ell inèdit i per estudiar. Em poso en contacte amb el senyor Roca, qui molt amablement, em recomana a l'Ajuntament de l'Espluga de Francolí, actual propietari del llibre, a qui agraeixo totes les facilitats i col·laboració donades per al seu estudi.

Característiques i recorregut del "Llibre"

El llibre té unes mesures de 20,5 per 17 cm, amb tapa de pergami i, al centre del mateix, una tira de cuir lligada amb una corda

Tapa del pergami.

molt fina que fa de tancament. Consta de 50 pàgines -set en blanc-. S'inicia el 10 de maig de 1649 -en plena Guerra dels Segadors- i l'últim apunt és fet el 2 de juny de 1709. Per dir-ho ras i curt: de la Guerra de Secessió a la Guerra de Successió.

Segons J. Roca, qui el defineix com a llibre "rodamóns", l'itinerari seguit podria ser el següent: de la Nou, mitjançant els monjos del Císter de la Pobla de Montornès, passa al monestir de Santes Creus i, d'aquí, se suposa que a finals del s. XVIII / principis del XIX, al monestir del mateix orde de Poblet. Arran de l'inici de la crema de convents (1835), els monjos de Poblet, veient el perill imminent, abandonen el monestir i es refugien en algunes cases de confiança de l'Espluga, on hi dipositen els objectes i

EXCAVACIONS I SERVEIS AGRARIS

JOAN FORTUNY

977 65 54 38
650 31 26 27
646 00 60 77

C/ Hostalets, 22
43763 La Nou de Gaià

■ HISTÒRIA

UNA TROBALLA EXCEPCIONAL

2

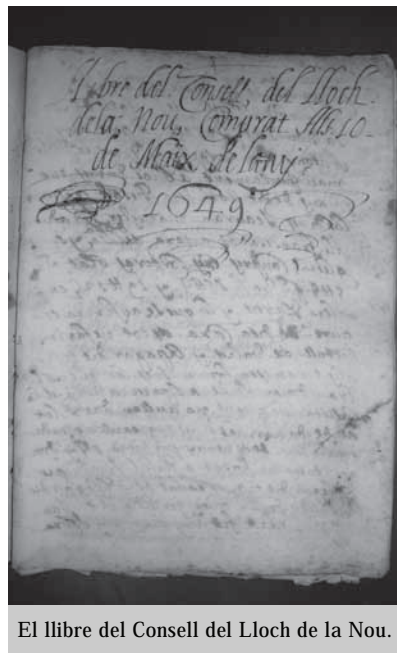
documents més valuosos. D'aquesta forma és com el llibre va romandre amagat fins als anys 80 del segle passat, quan fou lliurat a l'Ajuntament de l'Espluga.

Val a dir que, si bé el llibre inicialment és emprat com a registre d'actes, més tard s'usa majoritàriament com a llibre de rebudes: si bé els censals i altres despeses del Consell ocupen el gruix principal, també trobem altres disposicions generals, que tot junt ens permet prendre una ajustada radiografia històrica d'aquest període, i en algun aspecte, d'una visió molt més àmplia que la de l'estricta món local.

Guerres, pestes i fams

Per situar el context històric en el moment que s'inicia el llibre, direm que a les nostres contrades, per ser terra fronterera entre els dos bàndols enfrontats de la Guerra de Secessió - el català-francès i els partidaris del monarca espanyol, Felip IV -, s'acusen especialment les seves conseqüències: allotjament de tropes, saqueigs, extorsions, etc.

Si com es diu popularment, que les desgràcies no arriben mai soles, cal ajuntar-hi el flagell de les pestes que entre 1650 i 1652 van assolir el Baix Gaià.

El llibre del Consell del Lloch de la Nou.

Altrament a la guerra i a la pesta, s'hi afegeix la fam. Fortes sequeres a 1650-1651, o grans aiguats, agreugen la crisi agrícola ja ben palesa pels conflictes bèl·lics, i provoquen un acusat encariment dels aliments.

Acta del Consell i reflexions de Rafel Boada

En aquest marc de combinació de calamitats és quan apareix el "Llibre del Consell del Lloch de la Nou". Ja en el mateix dia d'inici, trobem anotada una al·lusió a la guerra: "el Consell acorda treure de la caixa comuna de l'església els diners per donar-los als francesos i repartir la despesa".

Transcrit, respectant l'original, i anotant el significat actual de les paraules que poden portar a confusió:

"Vuy [Avui] als 10 de Maix de 1649. Lo honorable Consell del Lloch de la Nou, sent jurats lo pne. [present] any Antony Vergily y Mateu delmau juntament ab los demes promans [prohoms] de dit Lloch sera resolt traure los dineres se auran menester per a dur als francesos de la Caxa della Ysglesia compres sis corteras blat a rao de 5 lliuras. Val 15 lliuras y 19 lliuras 2 diners en un altra partit y lo que se aufereixa traura de dita caxa de tot ne farim un tall de valias [evaluar el repartiment de l'impost] y a pagar dit tall a olytiu [estiu] en esta forma. Si es los que nos van donar Blat al preu / anira de la collita.

Los que no vulian dar Blat an de donar los diners toquant a quade part. So es deu corteras per lliura y donaran totas las forsas a Rafel Boada per aplegat dit tall y acabat de aplegat dit tall a de donar comta per lo dia de Sant Jauma vinent fet vuy dia y any sobradit".

Tornem a trobar una altra referència als allotjaments de les tropes en el tall realitzat el 15 d'agost de 1649 on, entre

■ HISTÒRIA

PERÍODE ENTRE LA GUERRA DE SECESSIÓ I LA GUERRA DE SUCCESSIÓ

3

altres, s'esmenten com a despeses del Consell:

- un parell de gallines per als soldats de Torredembarra.
- Antoni Virgili paga 15 sous bestrets al rector del Catllar de més de les divuit lliures per als francesos.
- una quartera i mitja de civada de farratge per portar a Torredembarra (als soldats).

En un altre full, sense datar, però que pel seu contingut permet situar-lo al bell mig d'aquesta època, trobem una al·lusió a les pestes que assolaren les nostres contrades. Encapçala la pàgina el següent títol: "Los allegits del mormo".

El significat de la paraula "mormo" cal entendre'l com una derivació lingüística de la paraula "morbo", és a dir: els escollits com a guarda del morbo, que eren els encarregats d'impedir l'entrada i propagació de les malalties infeccioses - recordem que estem en època de propagació de la pesta-. Les morberies existien en ciutats i viles importants, i els llatzarets, en pobles petits, com en el nostre cas, on es trobaven o bé allunyats en coves o en barraques fora del poble.

La llista d'escollits, ordenats per nombre de vots i respectant la grafia original és:

Andreu Dalmau, Jauma Vidal, Rafel Boada, Antony Virgili, Niquilau Furtuy, Pera Dalmau, Rafel Plana. Tot seguit, hi ha una anotació: "Los damés de la guarda ab cumo [del comú]" i relaciona: Joan Marti, Joseph Marti, Joan Virgili del Raco, Pera Joan Virgili, Joan Virgili de la Roca, March Palau, Joan Palau, Pau Fortuny, Hasinto Rovira, Jauma Rovira, Joan Delmau, Antoni Porta, Arnau Andreu, Cosma Delmau, Mateu Delmau, March Marti, Pera Virgili, Andreu Canyellas, Rafel Vidal, Joan Vidal, Pera Vidal, Joan Porta, Llorens Soler maior, Llorens Soler manor. Aquesta relació també ens pot donar una

aproximació a la població de la Nou en aquesta època.

S'hi comptabilitzen 31 homes adults, pel que els habitants del poble possiblement sobrepassen la centena. A l'últim fogatge, de 1553, es comptaven 9 focs, unes 40 persones.

I tot seguit, les reflexions de Rafel Boada, jurat de la Nou i fill de Torredembarra, expressen amb tota cruesa les penúries del moment. Paraules fruit de la desesperació i la impotència, paraules que vol transmetre a la posteritat, encara que és conscient de les seves limitacions per fer-ho.

"Molt me sento de aver de escriurer lo que anire escrivint conforme constara en est full devall escrit. Als 12 de Abril de 1651, se fariren de pesta Francesc Soler i sa muller [en una petita anotació al marge esquerre, escriu: "eran de la Pobla de Montornes"] y los dos moriran acab de quatra dias. Als 16 de dit mes, se fariren de contagi la muller de la Rondina la qual o escampa y Pera Company y sa muller y sa mare y una germana de sa muller los quals tots moriran en breus dias. Aso sochsoy [Això va passar] en la Torradembarra lo qual contagi de pesta estava sembrada per moltas parts de

Núria
alimentació

C/ RAVAL DELS HOSTALETS, 23
43763 LA NOU DE GAIA
TARRAGONA

977 649 018

HISTÒRIA

UN LLIBRE RODAMÓN

4

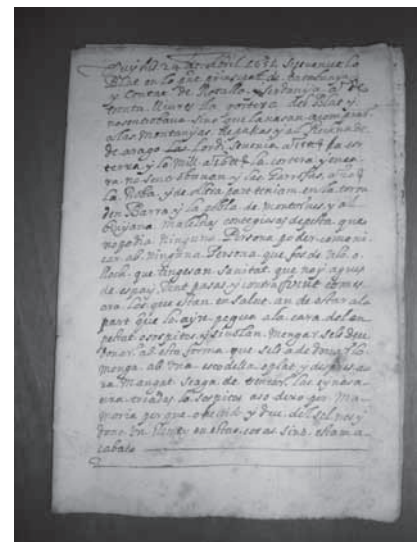
Catalunya y est es un flagell que no pateix lo pobra sol sino tutom en comu / mes en dit any y aura en dita provinsia fams inscomendat [i ens comenten] que nos trobava blat per diners /, que se venia a rao de 35 lliuras y l'ordi a rao de 17 lliuras y lo mill a 19 lliuras y lo blat de las Indias a 12 lliuras 4 sous y lo ly [lli] a 40 sous / les garrofes a 20 sous, la roba de pa de sego [sègol] se venia a 18 sous lo corto / No bastant lo mal contagios es la fam / no bastant la fam tenim guerras en dita provincia vuy dia y any sobra dit a [fa] deu anys que les tenim per esta desdixada Catalunya / nostre Senyor nos i done un remei que de ell tinch confianses que si no ve lo ramey de un metge tant bo ay no se que se sara de nosaltres / Deu no me va donar mes ynegit [enginy] per a posary mes llarga-ment y

aura agut alguns autors que auran compost est any que algun temps se aparexara / Fet de ma de Rafel Boada de la Torredembarra”.

Acabem amb l'escrit posterior, on el dramatisme de les paraules de Rafel Boada posa de manifest l'extrema situació a què s'havia arribat i que, pel seu interès, mereixeria ser un text que s'estudiés en els llibres d'història en parlar d'aquest període a les nostres contrades. Diu així:

“Vuy als 24 de abril de 1651 se es venut lo blat en lo present principat de Catalunya y contat de Rosallo y Serdanya a rao de trenta lliuras la qortera del blat y no sen trobava sino que lanasan [han d'anar] a comprar a las montanyas de Pallas [Pallars] y al Rechna de Arago.

Lordi se venia a rao de 15 lliuras la cortera y lo mill a 16 lliuras la cortera y encara no sen trobavan y las garrofes a 20 sous la roba / y de part tenim en la Torra den Barra y la Pobla de Montornes y Albinyana maleltias contegiosas de pesta que no podia ninguna persona poder comonicar ab ninguna persona que fos de vila o lloch que tinguesan sanitat [que estiguessin lliures de pesta] que noy agues de espay vint pasas y contra al vent com es ara. Los

Reflexions Rafael Boada

que estan en salut an de estar a la part que lo ayre pegue a la cara dels empestats o sospitos y si volan mengar sels deu donar ab esta forma que sels a de donar lo menga ab una escodella o plat y despres aura mengat seaga [s'haurà] de trencar las eynas aura tocadas lo sospitos. Aso deixo per mamoria per que o he vist y deu del sel nos y dono un remey en estas cosas sino estan acabats”.

Avui, aquí, a la Nou, ja podem dir: Rafel Boada, hem rebut el teu missatge, i a tu, i a tots els que, en aquelles circumstàncies tant adverses, vau esmerçar tants esforços en la tasca de consolidar el poble, us estem eternament agraiïts.

INTANGIBLES ART
Art Contemporani · Antiguitats S. XX
Tel. 977 65 53 54 La Nou de Gaià
Tel. 977 65 24 40 Altafulla
www.intangiblesbooks.com

■ HISTÒRIA

■ LES OLIMPIADES GREGUES

EL "TRET" DE SORTIDA

Motiu d'una cursa. Mai hi participaven dones.

Les ciutats-estat gregues, Tebas, Atenes, Esparta i Argos...entre d'altres, organitzaven diferents competicions "esportives" o Jocs. El sacre recinte d'Olímpia a Èlide, era el punt de trobada en la més brillant història de Grècia.

Els Jocs d'Olímpia per la seva dignitat i antiguitat, 776 a.C. , foren el punt de partida d'altres. Van seguir els Pítics (582 a. C.), els Ítsmicos (581 a. C.), els Nemeos (573 a. C.).

Els Olímpicos se celebraven cada quatre anys durant el mes d'agost, els Pítics cada dos anys també durant el mes d'agost, els Ítsmicos cada dos anys a l'abril i els Nemeos també cada dos anys el mes de juliol.

Val a dir que mentre se celebraven els Jocs, s'aturaven

les lluites o guerres que hi pogués haver entre les diferents ciutats-estat. Els jocs que es practicaven eren les curses de carros tirades per quàdrigues, les curses de cavalls, les curses a peu de resistència (480m), el pugilato (la lluita), el pancraccio (barreja de boxa i lluita lliure), curses d'armats equipats com a guerrers amb el seu escut i el pentatló (llançament de disc, javelina, cursa, lluita i salt de longitud).

Els guanyadors rebien com a distinció triomfal olivera a Olímpia, corona de llorer a Olímpia, pi a Istmo i api a Nemea. També rebien premis en metàl·lic, àmfores d'oli, safates... Els poetes amb les seves odes eternitzaven les gestes i glòria dels guanyadors.

ODA-VERS

Les fatigues dels joves amb esforços, entrenaments...troben glòria i llueixen amb el temps les seves obres assolides més enllà de l'eter.

Aquestes competicions del poble amb les seves divinitats, politeïstes, foren l'excusa de l'emperador romà d'Orient, el cristià Teodosi I l'any 399 de la nostra era, per suprimir els Jocs per considerar-los un acte pagà. El seu successor Teodosi II ,en la mateixa línia, l'any 426 va manar destruir el llocs on s'havien celebrat els Jocs.

Cal recordar que no van ser recuperats fins a la fi del segle XIX pel baró de Coubertin. Els primers Jocs de l'era moderna s'organitzaren a Atenes el 1896.

FRI-NOU

JOAN MONTRAGULL CIVIT

Aire condicionat
i
refrigeració

Tel. 677 696 901

■ CULTURA

■ CULTURA POPULAR

ELS TOCS DE CAMPANA

Per Ma. Teresa Figueras

Les germanes Maria i Roser Duch Mercadé van ser durant molts anys les campaneres de la Nou. "L'ofici" ja els venia d'herència ja que ja ho havia estat el seu avi. La Maria diu amb referència a la mestria del seu avi : - Abans n'hi havia més d'una, de campana. Ell semblava que les fes parlar.

Però bé, elles no van succeir el seu avi sinó que el seu inici en aquesta tasca va venir per una altra via. Recorden que en aquell temps, quan elles eren joves, a la Nou hi havia un mossèn molt actiu i amb molta iniciativa: assajava caramelles, era afeccionat a la fotografia, li agradaven les festes i comptava amb el suport del jovent del poble. Aquest era el mossèn Joan Grifoll i Guasch, i va ser ell el que els va proposar de ser campaneres ja que els qui ho havien fet fins llavors, el Jaume Rafí (avi de l'Enric Rafí, el del Casal) i el Javier Rafí (pare del nostre veí amb el mateix nom) ho havien deixat. Ells eren fusters i, entre d'altres coses, s'ocupaven de les campanes i també dels enterraments.

Així doncs, durant una bona colla d'anys van ser les mans que feien sonar les campanes de la Nou, sempre vinculades a fets i dates importants del calendari.

Una de les seves obligacions era tocar les vigílies de festa. Diu la Roser: - Tocàvem les vigílies de totes

les festes anyals. Abans de festes n'hi havia més que ara, i com que tothom era pagès, tothom les celebrava de la mateixa manera, no com ara que segons la feina que fan hi ha festes que els toca treballar.

Aquestes festes anyals a què fan referència eren : la Festa Major (Santa Magdalena), les Neus, Sant Cosme i Sant Damià, Nadal, la Puríssima, Cap d'Any, Reis, Sant Josep, Rams, per les Comunions, Sant Isidre (patró dels pagesos), Corpus... Els tocs en aquest cas eren repicó (ning,ning, ning...) i fer-la tombar, o sigui ventar, que vol dir fer voltar la campana amb les mans. Aquests tocs avisaven la comunitat de l'arribada de la festa en qüestió.

L'endemà, el mateix dia de la festa, mitja hora o una hora abans de la missa tornaven a fer el mateix, el repicó i ventada de la campana. Això informava els veïns del temps que faltava per l'inici de l'ofici.

Si es tractava d'una festa en què també es feia processó, llavors des que sortia la processó de l'església

D'esquerra a dreta,
Marià i Roser Duch Mercadé.

fins que tornava ventaven seguit. A la meua pregunta de: -Sense parar? La Roser va contestar: - Home, paràvem de tant en tant per descansar, la qual cosa dóna idea de l'esforç físic que suposava aquesta feina de campanera. En aquell temps es feien processons per les Neus, la Festa Major, Sant Cosme i Sant Damià, Sant Isidre, Corpus...

■ CULTURA

■ CULTURA POPULAR

LES GERMANES

MARIA I ROSER DUCH MERCADÉ,

CAMPANERAS DE LA NOU

2

Una altra tasca que tenien encomanada era la de tocar a morts. Quan algú moria, les avisaven, i elles segons si era un home o una dona tocaven per avisar els veïns de la pèrdua. El dia de l'enterrament, normalment l'endemà, el mossèn i els escolans anaven a la casa del difunt a buscar el fèretre i acompanyar-lo en comitiva a l'església per fer la missa de difunts. Des que sortien de l'església fins que tornaven elles tocaven seguint els

mateixos tocs d'avís. Un cop s'acabava la missa, es portava el fèretre fins al cementiri per a l'enterrament. També des que sortia la comitiva de l'església fins que elles calculaven que arribaven al cementiri tocaven de la mateixa manera.

Quan es batejava algun nadó es ventava la campana. En aquest cas ho feien quan la criatura ja era batejada i els familiars sortien de l'església. En aquell temps

també devia ser el senyal d'avís per a tota la canalla i pels qui no ho eren tant de què l'acte religiós ja havia acabat i que per tant aviat tirarien (costum que encara ara es conserva a la Nou i no a gaires pobles més).

En referència a un bateig la Roser recorda un fet que va quedar en anècdota però que podia haver estat més greu. Va passar al bateig del nen de l'Arcadi. Quan la Roser ventava, de sobte es va

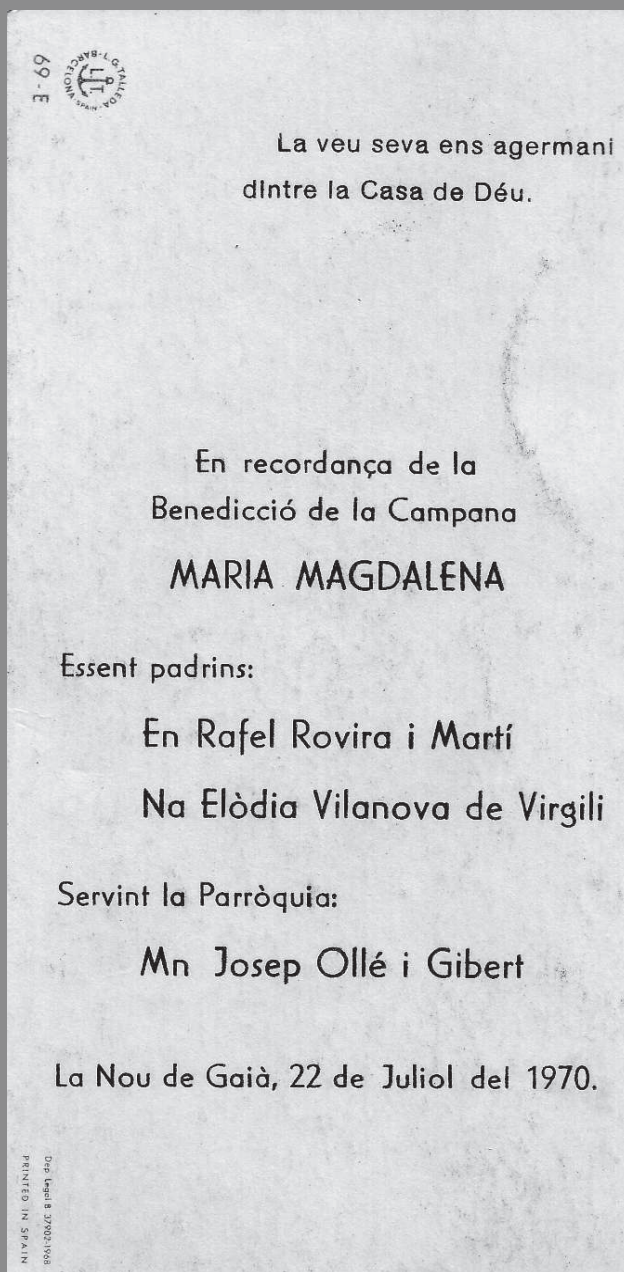

Bateig de l'actual campana Maria Magdalena.

■ CULTURA POPULAR

EL BATEIG DE LA MARIA MAGDALENA

3

Recordatori del bateig de la Maria Magdalena

desenganxar el batall de la campana i en lloc d'impactar contra ella va anar a parar a les escales: - ... si no, potser ara ja no ho explicaria!.

Un altre toc que també van haver de fer, només un cop que elles recordin, era el toc de foc. Aquest es feia tirant de corda de manera insistent i ràpid. Aquest toc alertava els veïns d'incendi. En aquest cas, les van avisar a la nit de què s'havia calat foc a la Cooperativa i ràpidament van anar a tocar.

Expliquen que anteriorment els agutzils també tocaven els migdies d'estiu per avisar els pagesos que havien de tornar a treballar. Encara que fes calor no es podien escaquejar pas!

Recorden de manera especial quan es va posar la campana que tenim ara a la Nou per substituir l'anterior que estava escardada. Els padrins van ser el Rafael Rovira (alcalde de la Nou) i l'Elòdia Vilanova.

Quan elles van deixar de ser campaneres les va substituir el Joan Alari Reverté. "el Joan de la Casilla" que no fa gaire ens ha deixat. Actualment ho fa el Toni Virgili, encara que, de tots aquells tocs, només se'n conserva un, el toc de morts.

■ CULTURA

■ FET RURAL

ARQUITECTURA DE PEDRA

Per Martí Martí i Ma. Teresa Figueras

A les riberes de la Mediterrània hi ha moltes àrees de sòls calcaris, motiu pel qual aquesta abundància de pedra possibilita que en moltes zones geogràficament llunyanes trobem construccions de pedra com a resposta a les necessitats plantejades a l'hora de configurar els espais de conreu, les pastures, de resguardar-se de les tempestes, de recollir l'aigua...

Són elements estructuradors del paisatge i constitueixen la plasmació material de l'assimilació i el domini d'una tècnica, la pedra seca, per part de successives comunitats i generacions.

Des de la dècada dels cinquanta del segle XX, coincidint amb la recessió demogràfica, va caient tot allò que els homes han anat alçant pedra sobre pedra, tornant a poc a poc la natura a recuperar allò que els avantpassats havien anat

Julián i Ramón refén el marge de l'Àrea de Lleure.

guanyant-li lentament amb el treball de les seves mans, motiu pel qual aquest paisatge, d'acord amb les circumstàncies, està condemnat a desaparèixer. Són pocs els qui es dediquen a refer algunes d'aquestes construccions malmeses per l'acció erosiva dels agents meteorològics o humans.

En molts casos la restauració es fa més per motius decoratius i no tant per l'ús que se li havia donat en un principi ja que la mà d'obra encareix molt l'obra. A la Nou alguns dels espais que s'han condicionat en els darrers anys inclouen el marge de pedra seca com a construcció integrada al paisatge

(marges del cercat). Ara s'estan restaurant els marges de l'àrea de lleure dels Safareigs, on hi ha la zona de lleure.

La relació de l'home amb aquest material que ofereix el seu espai físic, dóna com a resultat l'arrelament en la comunitat local d'una autèntica cultura de la pedra que es materialitza en tots els elements construïts que configuren el paisatge.

En aquesta revista hi apareix una petita mostra de construccions que es troben al terme de la Nou. Aquest és el principi d'un treball que es farà per tal de localitzar i comptabilitzar totes les que en realitat hi ha. Al llarg de la tardor s'iniciarà el treball de recerca per la qual cosa es demana la

MESTRAL AGRÒNOMS, S.L. ENGINYERIA DEL MEDI AMBIENT
C/ Raval Martí Folguera, 8, 3r. 2a. 43201 Reus (Baix Camp)
Tel. 977 12 70 27 · Fax 977 12 70 58 mestral@tinet.org

FET RURAL

PAISATGE MEDITERRANI.

LES CONSTRUCCIONS DE PEDRA AL CAMP

2

Trona

Claper

Escala de marge i marge

Barraca

col·laboració de tots els propietaris de terrenys del poble.

De la mateixa manera tots els qui vulgueu participar de manera activa en aquesta investigació podeu posar-vos amb contacte amb Ma. Teresa Figueras Briones a través de l'adreça mfiguer8@xtec.cat

TRONA: Construccions circulars o quadrades al voltant del tronc d'un arbre per protegir-lo de l'arada, de les fortes ventades...

CLAPER: amuntegaments de pedres sense cap utilitat. S'anava fent quan s'anava despedregant un terreny per fer-lo apte per al conreu.

ESCALES DE MARGE: pensades per accedir d'una parada a una altra.

BARRACA: Construcció molt comuna al Camp de Tarragona. La majoria construïdes amb el sistema d'aproximació de filades. Poden tenir la coberta de pedra, d'argila o també un fixador vegetal com els lliris.

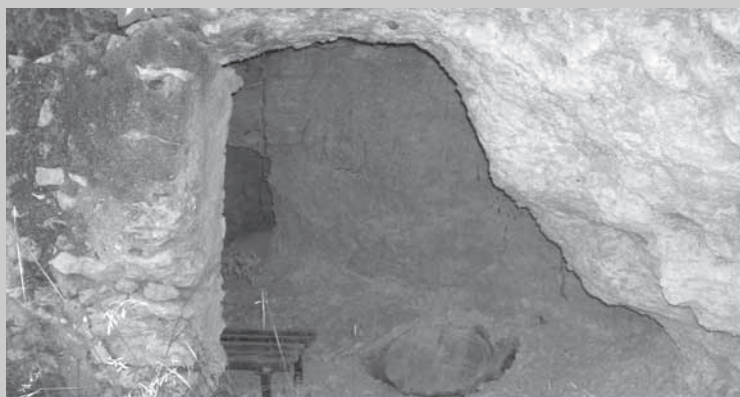
BALMA MURADA: Cova natural que amb l'ajut de la construcció d'una paret de pedra seca es convertia en estança i de vegades, si era molt gran, s'hi guardava el ramat.

■ CULTURA

■ FET RURAL

MOSTRA DE CONSTRUCCIONS NOUENQUES

3

Balma murada

Reguerol

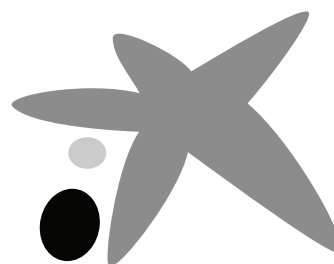

Cisterna amb pica

MARGE: per guanyar terreny de conreu quan el pendent ho impedia. També permeten evitar la pèrdua de l'aigua, retenir la humitat i prevenir l'erosió.

REGUEROL: aprofita l'espai entre dos marges per evacuar les aigües de pluja. Acostumen a trobar-se en terrenys amb forts pendents on l'aigua pot baixar amb molta força. Així es condueix per evitar que l'aigua s'emporti la terra o els marges de pedra.

CISTERNA AMB PICA: construcció que es feia per conservar l'aigua de pluja i així poder-la utilitzar perquè beguessin els animals o per tasques agrícoles. Normalment al costat s'hi construïa una pica que facilitava la tasca al pagès.

”la Caixa”

■ EXPOSICIONS AL CASTELL

EL CASTELL, REFERENT CULTURAL

A LA COMARCA

Per Josepa Figueras

El Castell de la Nou s'està convertint en un referent per la comarca en el món cultural, amb una oferta molt atractiva d'una agenda anual ben elaborada.

L'afluència de públic, no tan sols del municipi sinó també de tot el Tarragonès, avalen un primer semestre molt exitós en tots els actes que s'han anat desenvolupant en el Centre Cultural "El Castell".

Els mitjans de comunicació també es fan ressò d'aquest magnífic espai en els seus articles: múltiples aparicions al Diari de Tarragona així com una menció especial al suplement

"Sortim" del diari Avui on es presenta un article a quatre pàgines i diverses fotos dins de la "Fundació de Castells Culturals de Catalunya"; "Ona la Torre" i "Ràdio Altafulla" també mostren el seu suport a l'hora de difondre els esdeveniments culturals del Castell de la Nou.

Tot plegat conforma una alternativa al turisme de costa que permet als municipis d'interior promocionar-se a través de la cultura i el patrimoni. Cal ressaltar, com a fet important, la creació d'un fons d'art propi, això es possible gràcies a les donacions dels

artistes que han exposat al Centre Cultural.

Aquest fons permetrà poder tenir una col·lecció permanent exposada, així com facilitar l'intercanvi amb d'altres institucions.

Convençuts que el Castell es la icona de la Nou de Gaià, de la qual tots els nouencs ens sentim orgullosos, es continuarà treballant per oferir a tothom la nostra aportació dins del món cultural.

L'agenda de pintura i escultura d'aquest primer semestre ha estat la següent:

Del 23 de febrer al 16 de març.
Exposició conjunta de:

* Marta Balaña - "Batecs de Llum i de Fosc", pintura que ens mostra com a element principal el mar i una sèrie de la seva col·lecció "Emigrant" que ens mostra la cruesa que envolta la immigració, una realitat molt actual que no ens deixa indiferents.

* Jordi Morera- "Trajecte", obra que comprèn diferents disciplines que ha treballat l'artista en els seus deu anys de trajectòria on podem trobar: collages, olis,

■ PINTURA I ESCULTURA

■ EXPOSICIONS AL CASTELL

ÀMPLIA PROGRAMACIÓ

muntatges amb materials reciclats, etc.
Del 12 d'abril al 4 de maig.
Exposició conjunta de:

* Rosa M. Laveda- "Somnis Quotidians", pintura que ens mostra moments del dia a dia de tothom.

* Imma Gibert- "Homenatge a una dona dreta": col·lecció de peces de joieria relacionades amb 9 fotografies on es fa una simbologia a la realitat de submissió de la dona vers l'home en els anys 50.

També va presentar un muntatge anomenat "Empremtes efímeres"

Del 13 de juny al 6 de juliol:
Exposició i Curs de ceràmica artística:

* Maravilla Sáez - La ceràmica feta art: una àmplia mostra dels seus treballs així com la seva darrera creació de peces que combinen la ceràmica amb els materials reciclats.

* En el mateix període, Maravilla va impartir un curs de Ceràmica Artística per apropar aquesta disciplina a tothom que estigués

interessat. Deu persones van ser les participants en el curs.
Dels dies 18 al 22 de juliol:
Exposició :

* Ponç Granollers va ser l'encarregat d'aquesta mostra de pintura " Olis i aquarel·les" . Hi havia quadres que ens mostraven molts racons de la nostra població i es va fer amb motiu de la Festa Major.

Del dia 1 al 31 d'agost:
Exposició conjunta :

* Hernández Pellisa: Escultura figurativa en bronze, terra d'Uldecona , terracuita, etc.

* Valentín: Pintura a l'oli del paisatge mediterrani, un homenatge a la Terra amb el

■ CULTURA

■ MÚSICA I ESPECTACLES

II EDICIÓ DE LES NITS AL CASTELL

Per Josepa Figueras

A l'espai del castell, l'última proposta d'aquest primer semestre ha estat la segona edició de les "Nits al Castell", una alternativa d'oci lligada al fet cultural que ja va tenir molt d'èxit l'any anterior.

En el marc del castell es poden veure un seguit d'actuacions que van des de la música a la màgia, els monòlegs etc... amb servei de Terrassa -Bar, i amb l'obertura de les sales interiors del castell on es pot visitar una exposició de pintura i escultura. La programació d'aquest any és :

26 de juliol-El Llibre Vermell de Montserrat, música i veus de les partitures de l'antic llibre trobat a la Abadia de Montserrat, a càrrec del grup Xerima i amb la direcció de Teresa Valls.

2 d'agost-Màniga Curta Show, espectacle de màgia a càrrec de Àaron il-lusionista.

9 d'agost- Blues & Jazz , versions d'aquests gèneres a càrrec del grup Enfebrats.

16 d'agost - Solitud, la música de Duke Ellington a càrrec de Xabier Pié & Ignasi González.

23 d'agost-Chelito's Paradise, Romanticus Clown Moments a càrrec de Paloma Mateo.

30 d'agost - blues & Jazz, segona actuació del grup Enfebrats.

■ MÚSICA I ESPECTACLES

EN AQUESTA EDICIÓ S'AMPLIA
L'OFERTA ARTÍSTICA

NITS AL
CASTELL

FUSTERIA I EBENISTERIA

MONTRAGULL

Tel i fax: 977 65 55 40
Mòbil: 659 14 61 12
C/ Cases Noves, 54
43763 la Nou de Gaià

Fabricació pròpia en fusta massissa

6 de setembre-Nit de Monòlegs, situacions absurdes explicades en clau d'humor a càrrec del grup 9 Teatre.

I no ens podem oblidar de l'òpera que es va interpretar el dia 26 d'abril amb motiu de la diada de Sant Jordi per l'orquestra Càmera Musicae, que ens va oferir "Bastià i Bastiana", la primera òpera escrita per Wolfgang Amadeus Mozart a l'edat de deu anys.

LITERATURA

LA TORREDEMBARRA REPUBLICANA I FEDERAL

EL CENTRE REPUBLICÀ
DEMOCRÀTIC FEDERAL (1890-1939)
Per Jordi Suñé Morales

Aquest passat Sant Jordi vaig presentar a la Biblioteca Mestra Maria Antònia el llibre La Torredembarra republicana i federal. El Centre Republicà Democràtic Federal (1890-1939), editat pel Patronat Municipal de Cultura. Us volia presentar aquest llibre perquè hi surt alguna dada de la Nou de Gaià que pot ser interessant.

Sabiem que l'any 1931 a la Nou es va donar d'alta el Centre Republicà Català Federal, que segurament es va adherir a ERC cap a l'any 1933, i que a l'any 1933 es va fundar el Centre Catalanista

Republicà adherit a l'Acció Catalana.

Ara, a més, puc afegir que l'any 1892 ja existia a la Nou un nucli de republicans federals que participava en reunions del partit com la que es va fer aquell any al Vendrell.

Respecte el Centre Republicà Català Federal es poden llegir un parell de referències: l'acte d'afirmació republicana que van organitzar a la Nou el 14 de maig de 1931 i l'assistència d'una representació al míting que va fer Marcel·lí Domingo al Sabó, a Torredembarra, l'any 1936.

La continuïtat i la tasca realitzada a nivell polític i cultural pels republicans de la Nou de Gaià abans de la guerra civil resta oblidada i seria molt interes-sant de recuperar. La idea queda llençada i el meu llibre, presentat.

Jordi Suñé Morales
Autor del llibre La Torredembarra republicana i federal. El Centre Republicà Democràtic Federal (1890-1939) editat pel Patronat Municipal de Cultura

LA TORREDEMBARRA REPUBLICANA I FEDERAL El Centre Republicà Democràtic Federal (1890-1939)

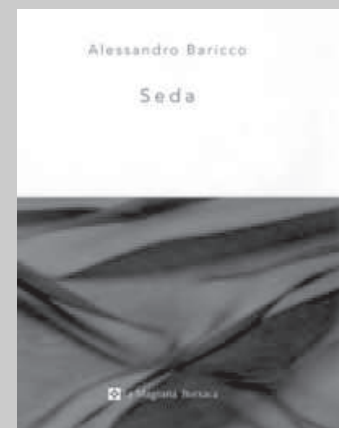

Jordi Suñé Morales

LITERATURA

SEDA

ALESSANDRO
BARICCO
Per David Pallarès

Seda és una historia deliciosa, ambientada al segle XIX, que ens narra les aventures d'Hervé Joncour, un home que té una fàbrica de seda i es dedica a comprar i vendre cucs de seda, per això ha de viatjar sovint al Japó, per comprar els ous d'aquest cucs per poder abastir la indústria francesa d'aquest teixit. En aquestes aventures és on trobarà l'amor, el dolor, l'aventura, el desig i el perill.

Fonda Restaurant

RIERA

Mª Dolors Torredadell

DISSABTES NIT OBERT mesos de juliol i agost

- Menjars casolans
- Menú de cap de setmana a 19'50 Euros
(tres plats i postres a triar a la carta, pa i vi)
- Sopars tertúlia i exposicions

c/ . Sant Antoni, 11 - Tel 977 65 50 57
La Riera de Gaià

■ RELAT

CARTA A L'AVI DAVID

Per David Pallarès

2

Avi, saps que des de l'última vegada que ens vam escriure he estat pensant en el que em vas dir i tenies raó, la distància ens fa més sincers.

L'altre dia vaig tenir om somni molt estrany. Anava cap a l'escola amb els meus amics fins que un d'ells em va comentar que aquell dia era més polsós del normal. En el meu somni vam estar caminant molt més del que jo estava acostumat per arribar a l'escola; tenia la sensació d'haver caminat quilòmetres i quilòmetres. Era molt dur, fins i tot vam creuar una increïble tempesta de sorra. En el meu somni, el meu amic, que per cert se li havia enfosquit molt la pell, em va dir que si el volia acompanyar a un rierol que estava molt a prop d'allí perquè estava mort de se i jo li vaig fer que sí amb el cap.

Mitja hora després d'haver-nos desviat vam arribar a un petit estany mig sec que feia una fetor terrible a podrit. Davant la meua sorpresa el meu amic s'hi va estirar i va

intentar beure una mica del que jo no qualificaria d'aigua sinó una mena de brou marró i pudent.

La calor era insuportable i el meu company va dir-me que abans d'arribar a l'escola ja tin-dria una altra possibilitat de beure "aigua", així doncs emprenguérem el camí de nou no sense abans girar-me per última vegada i veure l'erm paratge que el meu amic havia anomenat rierol.

En el meu somni estàvem a mig quilòmetre del poble quan el meu amic es parà davant d'una vaca molt escanyolida. Se la va mirar una estona i s'hi va posar al darrere. Jo estava assegut en una pedra grossa que hi havia a la vora del camí. Ell em va fer senyals amb la mà perquè hi anés però jo no hi volia anar, la

vaca escardalena em feia una mica de respecte.

Avi, que no et fastigüegi el que ara et diré que només és un somni, el meu amic es va esperar fins que la vaca va aixecar la cua i quan la vaca es posà a pixar el meu amic es va amorrar

a darrera bevent i dutxant-se com si allò fos el bany de casa!

Després d'aquell estrany espectacle vam sortir en direcció a l'escola i com pots comprendre la resta del camí vaig mirar al meu amic de reüll i sense respirar gaire profundament.

De sobte quan em faltava poc per arribar vaig sentir un soroll ensordidor, una colla de voltors que es barallaven per un tros de carn fosca que no vaig poder reconèixer què era. El meu amic de sobte ja no estava amb mi però com que era un somni vaig pensar que havia desaparegut misteriosament.

Quan em vaig girar afortunadament l'escola era al davant, sense pols, sense calor, amb un dia assolellat i maco com mai.

Quan va entrar el professor ens va dir que avui veuríem un documental per saber com viuen i sobreviuen molts nens a l'Àfrica, es titulava "Aigua de vida, aigua de mort".

Perruqueria **Angels** Estètica

Carrer Cases Noves, 18 - Telèfon 977 65 50 37
43763 LA NOU DE GAIA (Tarragona)

Depilació · Manicura · Pedicura · Maquillatge
Permanent i Tint de Pestanyes · Ungles de Porcelana
Tractament facials i corporals

■ LITERATURA

■ ANÈCDOTES

" DOS MUQUERES Y UN MUQUERO "

Per Martí Martí

Fa unes setmanes que es va comentar pels mitjans de comunicació les expressions de Bibiana Aida en anomenar els membres del senat segons el seu sexe "miembros y miembras" cosa que em feu recordar el que va passar fa més de 67 anys ó 68 a la Nou. Bé, això poc importa, fa molt. El que aquesta senyora digué, un senyor del poble ja ho va fer palès.

Aquesta anècdota va passar durant la Guerra Civil. La Nou estava ocupada pels soldats i milicians. En Pere Vives, la seva esposa Rosalia i una altra dona, que no sé qui era, decidiren anar-se'n del poble per por, i quan es trobaven al camí que va a la cova de la Faringalla (darrera l'església), uns soldats o milicians els digueren: - ¡Alto! ¿Quién va? I el bo del Pere respongué amb la voluntat de fer-ho en castellà: - "Dos muqueres y un muquero" la qual cosa demostra que l'esmentada ministra no és pionera en aquest lapsus lingüístic.

En un altre ordre de coses, també recordo que en aquells temps hi havia un captaire que li deien "Teti" Vives (de Vives va la cosa encara que no tenien res a veure), que deia que era fill de Santa Oliva i que presumia de què els seus "Manaments" eren millors que els de l'Església. Si no ho recordo malament deien així:

El primer, ni plata ni paper.
El segon, guerra a tot el món.
El tercer, ni amo ni arrabasser.
El quart poc pa i
El cinquè, ni Franco ni Negrín.
Aquests manaments conclouen en dos: aixequem la bota i bevem tots dos!

Eren altres temps i la memòria potser falla un xic, però...

■ CULTURA

■ OPINIÓ

CATALUNYA TÉ RAÓ

Per Òscar Martí

Per fi s'han publicat les esperades i llargament reclamades balances fiscals entre les diferents comunitats autònomes d'Espanya.

El resultat ha estat similar al que un grup d'experts catalans havia calculat abans. Catalunya no surt ben parada. En funció del mètode de càlcul, el dèficit fiscal, que és la diferència entre el que s'aporta a l'Estat i el que retorna l'Estat via inversions i despeses públiques, a Catalunya se situa, en el pitjor dels casos, en gairebé 15 mil milions d'euros, una xifra que suposa quasi el 9% de la riquesa catalana (PIB).

Els experts catalans havien fet públics una setmana abans els seus càlculs i el dèficit era encara superior en uns 2 mil milions d'euros i representava que 1 de cada 3 euros pagats en impostos pels catalans ja no tornava a Catalunya.

I no només Catalunya té un gran dèficit, les Balears i el País Valencià també. De fet, segons el mètode de càlcul de flux monetari, que imputa allí on es realitzen les despeses i on es cobren els impostos, les Balears és la Comunitat que percentualment té un major dèficit fiscal i arriba a suposar el 14% del seu PIB. En números absoluts, segons el mateix mètode de càlcul, Catalunya, en tenir una major població i una major

PALLARÈS
CONSTRUCCIONS

*Avgda. Catalunya, 62
43763 La Nou de Gaià
Tel. 977 655 283*

jmpallares@conspallares.com

■ OPINIÓ

LA PUBLICACIÓ DE LES BALANCES FISCALS

2

riquesa absoluta, és la que aporta més de tot l'Estat.

Les altres comunitats amb dèficit fiscal serien Madrid, Navarra, Múrcia i l'Aragó. El País basc, gràcies al concert econòmic, tot i ser una de les CCAA més riques, no en té.

El cas de Madrid:

L'altre mètode de càlcul és el del benefici, un mètode que imputa a altres comunitats les inversions fetes en un territori determinat, sota la tesi que altres comunitats surten beneficiades d'aquella inversió o despesa (per exemple, el pressupost del Museu del Prado o d'altres de titularitat nacional, els funcionaris de l'Estat que viuen, treballen i gasten a Madrid..).

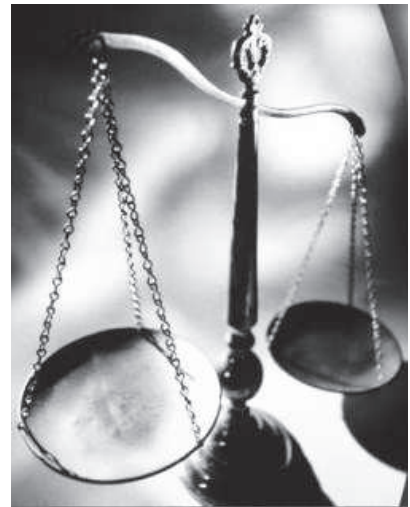
El mateix fa respecte dels ingressos, ja que hi ha empreses que part de les vendes les fan a nivell de tot l'Estat, mentre que la recaptació dels impostos la fan allí on tenen la seu. En aquest mètode, Madrid és la Comunitat Autònoma que surt més perjudicada (atès que gran part de la despesa pública de la capitalitat és imputada a la resta). Mentrestant, Catalunya i altres que tenen dèficit fiscal, amb aquest mètode, el veuen reduït i, fins i tot, alguna com l'Aragó passa a tenir superàvit fiscal.

Per la part de les CCAA que reben més del que aporten (sense ordre): Astúries, Galícia, Cantàbria, les dos Castelles, Extremadura, Andalusia, les ciutats de Ceuta i Melilla.

En principi és lògic que les CCAA més riques aportin més del que reben i al revés amb les més pobres, perquè un dels objectius de qualsevol govern és la redistribució de la riquesa. El problema és quan aquest dèficit és insostenible, excessiu, i discriminatori per algunes CCAA com la catalana, ja que no poden oferir als ciutadans el mateix nivell de serveis, infraestructures, ... que CCAA més pobres, i fins i tot, un cop redistribuïda la renda, perden posicions respecte d'aquelles a qui ajuden.

Altres països com Alemanya van fixar uns màxims d'aportació a la solidaritat interterritorial, en percentatge respecte del PIB no superior al 5% i la premissa que, en cap cas, la redistribució de la renda per part de l'Estat no podia suposar mai que CCAA més pobres superessin la renda de CCAA més riques.

Les balances fiscals haurien d'acabar d'una vegada per totes amb la imatge de què Catalunya és insolidària, ja que fins i tot amb el mètode de càlcul del flux monetari és major contribuent

net que la Comunitat de Madrid, que és més rica.

Els catalans, ara sí, podem afirmar sense equivocar-nos que som contribuents nets a Espanya i negar rotundament els qui eren capaços de manifestar que Catalunya rebia de la resta, cosa bastant estesa en molts llocs d'Espanya. Catalunya tenia raó i té raó en reclamar un millor finançament que no llasti la seva potencialitat i poder continuar sent el motor econòmic que ha estat i que encara és.

La publicació de les balances fiscals no ha de servir, en cap cas, per enfrontar territoris per part d'alguns radicals, rancis i sectaris, d'ambdues bandes. Els catalans no tenim la necessitat de recórrer a la confrontació per tal de reafirmar el nostre sentiment nacional.

■ CIÈNCIA

ELS ARBRES AUTÒCTONS DE LA NOU:

L'OM (*Ulmus minor*)

Per Toni Mellado

Si mirem des de la caseta de l'electricitat que hi ha al començament de la baixada que porta cap als menjadors veurem que, entre els camps de conreu, hi ha una vegetació diferent de la del seu voltant. Aquesta vegetació s'estén en forma de fil i ens indica clarament que allà hi ha un curs d'aigua, la riera. Estem parlant del que es coneix com a vegetació de ribera. Els arbres que hi creixen en aquestes condicions d'humitat són arbres de fulla caduca, quedant despallats a l'hivern i d'un verd intens a la primavera i l'estiu. La riera tot i no tenir un cabal permanent d'aigua té el nivell freàtic (profunditat a la que es troba l'aigua) força proper a la superfície i dona lloc a que la vegetació de ribera, que necessita d'humitats elevades, s'hi instal·li. El descens del nivell freàtic per sobreexplotació de les aigües subterrànies pot a llarg termini

fer desaparèixer a aquestes comunitats vegetals. Els arbres característics de la vegetació de ribera que trobem a La Nou són el Freixe i l'Om. A continuació veurem en profunditat aquest últim.

La neteja que l'ajuntament ha fet darrerament del curs de la riera ha permès deixar al descobert una bona quantitat d'oms que abans quedaven amagats entre les canyes, els sediments arrossegats per les últimes avingudes i els esbarzers que hi creixen en gran abundància. L'om pot assolir els 30 metres d'alçada i a la riera s'hi troben varis exemplars de gran alçada, tot i que la majoria no assoleixen els 3-4 m (imatge 1). D'oms grossos gairebé no en queden a Europa, per culpa d'una forma molt virulenta de grafiosi, una malaltia fúngica transmesa per un escarabat barrinador que va arribar a Catalunya a començament de la

Un dels grans oms

dècada de 1980. A uns 300 m curs amunt des de la zona dels rentadors ens queda el vestigi impressionant d'un om mort de considerable alçada, senyal que en un passat no gaire llunyà aquests arbres eren molt més abundants que avui dia (imatge 2). Parlant un dia amb un avi del poble em va dir que recordava quan era petit grans oms que van ser talats anys més tard, esperem doncs que els que perduren siguin protegits i formin part del patrimoni del poble.

La fulla de l'om és molt característica: dentada, ovada, de 4-10 cm i asimètrica, és a dir, una meitat és una mica més gran per la part inferior que l'altra. Tenen l'extrem agut i són llises per la part superior i

ELECTRICITAT - FONTANERIA

Joan Martí Gallofré

Jaume I, 2º - D · Tel. 977 65 52 87

43763 La Nou de Gaià

■ CIÈNCIA

VEGETACIÓ DE RIBERA

2

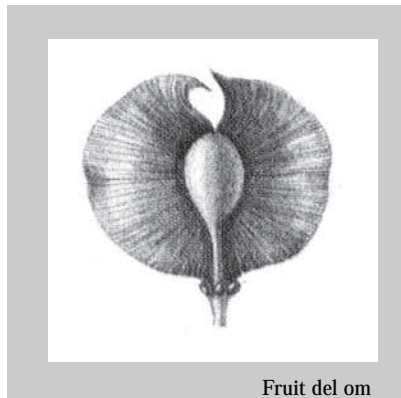

Gran om mort

amb pèls a l'enforcadura dels nervis a la part inferior (imatge 4). Floreix al febrer, i fa fruit al maig. Aquest rep el nom de sàmara on la llavor queda envoltada per una ala que aprofita el vent per així disseminar-se (imatge 3).

La seva fusta és resistent a la humitat i es fa servir en aquelles aplicacions en què es requereixi aquesta condició com vaixells i taüts. És un arbre que s'ha plantat en molts carrers del nostre país.

La neteja de la riera i la preservació de la seva vegetació és un pas més per fer que els habitats de La Nou no només estiguin orgullosos del seu patrimoni cultural i que valorin i gaudeixen del patrimoni natural que els envolta.

Fruit del om

Fulla d'om

■ INFORMACIÓ

■ MEDI AMBIENT

EL TORRENT

Per Martí Martí

Fa uns dies que es va acabar la feina de neteja del torrent, des del camí de Salomó fins als antics safareigs. Aquesta era una feina mol necessària ja que aquest tram era pràcticament intransitable, sobretot, des del camí fins al paratge on abans hi havia les Fontanilles.

Les Fontanilles és dins del meu record un racó meravellós. Estava situat a mà dreta del camí que va a la cova de la Faringalla, on el torrent era més ample, a prop d'un pi que hi havia en terres del Pau Dalmau.

Allí brollava aigua que després corria torrent avall enmig de moltes mates de joncs i herbes aquàtiques fins sota la terra del Josep M. Dalmau Balsells on s'arreglava i es desviava a la dreta del torrent ja canalitzada amb un rec d'obra fins arribar a la Resclosa.

La Resclosa era una espècie de bassa que quan érem jovenets era la nostra piscina a l'estiu; sempre vigilant que no ens enxampessin ja que ni els nostres pares ni els regants ens hi permetien el bany.

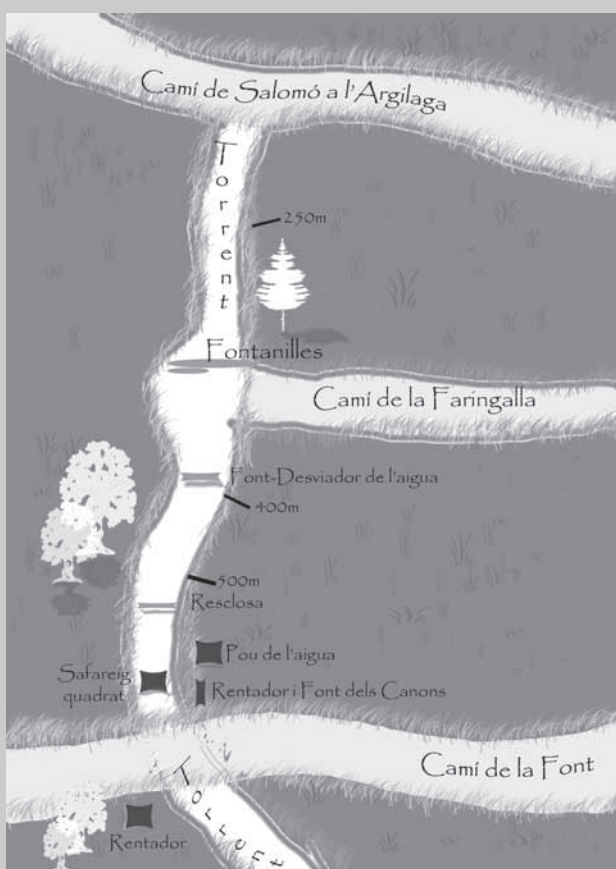
Des de la Resclosa sortia un rec d'obra per cada costat del torrent que servia per regar les terres per on passava. Cada regant tenia unes hores el dia setmanal que li tocava regar. De tot això ja no

■ INFORMACIÓ

■ MEDI AMBIENT

L'ARRANJAMENT D'UN ESPAI NATURAL EMBLEMÀTIC

2

Plànol de la situació antiga

en queda res fora del petit tram de rec en desús que encara hi queda.

On ara acaba l'arranjament del torrent hi havia el safareig públic que també està enterrat sota el fang i la sorra del torrent. El safareig s'alimentava de l'aigua que sortia de la font que hi havia al seu costat. Quan dita font es va esgotar es van fer els safareigs, un a cada costat del torrent que rebien

l'aigua que passava de la resclosa pels regants. Per això hi havia dies que es rentava a un costat o a l'altre del torrent.

De tot plegat sembla que faci segles... però l'arranjament que s'ha fet ara és un pas endavant en la recuperació d'aquests espais que en altres temps havien tingut tanta vida i, qui sap si potser encara que destinats a altres usos més lúdics, la puguin tornar a recuperar.

■ INFORMACIÓ

■ GASTRONOMIA

SOPA DE PAN Y ALMEJAS SIN CALDO Per Jesús Gómez

Esta vez he pensado en compartir una receta que escribí en La Nou hace unos años, a petición de varios amigos, y que, aún siendo bien sencilla, es uno de mis platos favoritos. Se trata también, y eso influye, de un recuerdo de mi infancia, cuando, una vez al año, íbamos en romería a orillas del río Órbigo, truchero por excelencia, y luego comíamos en la fonda del pueblo siempre lo mismo, unas sopas de ajo con trucha, sopas de pan de hogaza empapado pero casi sin caldo con los poderosos aromas del pimentón que inundaron la gastronomía de mi infancia y adolescencia. A pesar de que he ido volviendo por allí de vez en cuando, nunca

el
NOU
alumini

La finestra ben feta

- MOSQUITERES
- MAMPARES DE BANY
- TENDALS
- CORTINES
- BARANES
- MALLORQUINES
- TANCAMENTS DE GALERIES
- PORTES BASCULANTS

Av. Catalunya, 36 - baixos
43763 LA NOU DE GAIÀ

Tel. i Fax 977 655 693
685 121 024 - 653 796 665
elnoualumini@terra.es

■ GASTRONOMIA

UNA VARIACIÓN DE LAS SOPAS DE AJO

2

conseguí que los del restaurante (ya no es una fonda) me dieran la receta, pero, tras varios intentos fallidos, la di por conseguida... Con variaciones, eso sí, a mi gusto, como la eliminación de la trucha (con las de vivero cambiaba demasiado y resultaba un poco "seca"...)

SOPA DE PAN Y ALMEJAS SIN CALDO

O quizás "sopas de ajo con almejas"

O "variación sobre las sopas de ajo con trucha" de una fonda cercana a Astúrica Augusta, la ciudad de Astorga en la que nací, tierra de errantes maragatos. Los maragatos, nómadas durante siglos, se hicieron sedentarios alrededor de un monte mágico, "El Teleno", en el corazón de la provincia de León, tierra pobre y seca como pocas. Allí crearon pueblos -recomiendo la visita

de Castrillo de los Polvazares a quien vaya por allá, para conocer un pueblo maragato-, organizados como un auténtico matriarcado, ya que no podía ser de otra manera pues los hombres siempre estaban fuera, todos arrieros, transportando mercancías por toda la península. De

ellos decían que eran ante todo gente honrada, fiel y de fiar, quizás porque las vicisitudes y aventuras de los caminos les enseñaron, compartiendo el pan con ajo y pimentón, la quintaesencia de la solidaridad: "arrieros somos y en el camino nos encontraremos".

INGREDIENTES:

- Aceite
- Media docena de dientes de ajos, o más.
- Un pimiento verde, o dos
- Unas ramitas de perejil
- Media cebolla (optativo)
- Una cazuela de caldo de pescado
- Almejas (con medio kilo puede bastar, hasta 1 kilo)
- Pimentón (si es de La Vera, mejor), 2 partes de dulce por una de picante.
- Pan de hogaza (pan de pagès) comprado el día anterior y cortado grueso.

Se prepara un caldo de pescado al gusto (por ejemplo, con cabeza de merluza o rape...). Que cueza bastante; yo lo dejo hasta que todo casi se deshace; entonces, lo exprimo antes de colarlo, como el de la fideuà (probé a hacerlo también preparando este caldo, pero el sabor, tan delicioso con los fideos, me pareció excesivamente fuerte -o dominante- para el pan). Mientras cuece, puede echarse alguna pastilla de caldo de pescado Avecrén, sobre todo si hemos puesto pocos restos de pescado y al probarlo resulta demasiado suave. Se añade el punto de sal necesario.

En una cazuela grande de barro se echa un poco de aceite de oliva y se refrién los pimientos verdes, partidos en trozos muy pequeños, los ajos y el perejil (más la cebolla, si se quiere, partida también en trozos muy pequeños; yo la suelo incluir).

Después de un ratillo (con cuidado, a fuego bien lento para que no se quemen ni los ajos ni los pimientos), se añade el caldo de pescado (recuerda que las hemos llamado sopas de almejas sin caldo: se ha de echar el caldo suficiente para empapar luego bien el pan, y que quede un poquito, pero no más, incluso podrían comerse con tenedor y sólo sobraría un poco de caldo).

■ INFORMACIÓ

■ GASTRONOMIA

LA RECUPERACIÓ DE UNA RECETA

Tras dar un buen hervor , se añaden las almejas que, tapando la cazuela, se abren enseguida. Inmediatamente, se añade el pimentón (dos cucharillas de pimentón dulce y una de picante). Y enseguida las rebanadas de pan.

Otro hervor y a servir.

Y a disfrutar, que son dos días.

- Las almejas conviene repasarlas una a una, para asegurarse de que no hay ninguna llena de tierra, y tenerlas un rato en agua con sal para que suelten la arena.
- Valorar el gusto personal hacia lo picante para aumentar o disminuir la proporción del pimentón picante (que sea de La Vera), ingrediente en cualquier caso esencial de este plato. La medida de 3 cucharillas sería la necesaria para unas 4 raciones.
- La presentación perfecta es servirla en cazuelitas individuales altas de barro (yo no tengo todavía, mi chica piensa que tenemos demasiados cacharros de cerámica; pero algún día tendré, cuando sea mayor).

■ INFORMACIÓ

■ BAIL

GUAITA QUI BALLA, A LA NOU DE GAIÀ Per Kim i Raquel

Actuació dels nens.

Els nens i nenes del poble van protagonitzar un espectacle de ball amb motiu de la festa major de la Nou de Gaià.

Malgrat la curta edat dels ballarins, des de 4 fins a 11 anys, van demostrar la seva gran capacitat artística sobre l'escenari, sorprenent a tot el públic assistent. Durant l'actuació, Kim i Raquel van intervenir ballant un magnífic Tango

i un Rock & Roll. La seva professora, Raquel Ortega, ballarina del programa televisiu "Mira quién baila", donà les gràcies per la col·laboració als pares, per la dedicació als nens i per la gran acollida del poble. I ens fa saber que a partir de setembre comença el nou curs de ball, i proposa als pares dels nens que també s'animin a ballar !

Per altra banda el grup de adults també va finalitzar el curs de ball 2008 amb un sopar al sercat i una nit de ball a la fresca.

Pàgina web oficial de Kim i Raquel:
www.kimyraquel.com
Blog:
www.kimyraquel.com/blog

J.C. MARTÍ

*Electricitat, Fontaneria,
Calefacció i Gas*

LA NOU DE GAIÀ

■ INFORMACIÓ

■ FETS IMPORTANTS

ACTE PROTOCOLARI DE LLIURAMENT DEL LLIBRE DEL "CONSELL DEL LLOCH DE LA NOU"

El passat 31 de juliol, a l'Ajuntament de l'Espluga de Francolí es va fer el lliurament formal per part de l'acalde d'aquell municipi de la Conca de Barberà, Il·lm. Sr. David Rovira Minguella a l'alcalde de la Nou de Gaià, Il·lm. Sr. Jordi Cañellas del llibre del Consell del Lloch de la Nou dipositat en aquell Ajuntament per l'orde monacal de Poblet.

En aquest acte també hi va assistir l'artífex de la troballa, el Sr. Lluís Virgili, historiador local, a qui li agraïm el seu treball de recerca que ha permès la recuperació d'un document històric de gran vàlua per al nostre poble i comarca.

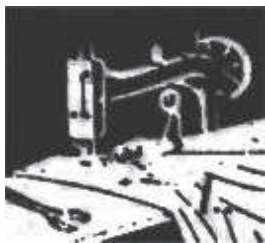

Lluís Virgili, artífex de la troballa, i Jordi Cañellas, alcalde de la Nou

Signatura per la cessió del llibre al poble de la Nou

MERCERIA

PEPI

Av. Catalunya, 30
Tel. 977 655 280
43763 La Nou de Gaià
(Tarragona)

■ **INFORMACIÓ**

■ **ALTRES**

HORARIS AUTOBUSOS

Generalitat de Catalunya
Direcció General Ports i
Transports

Empresa: T. Y J. Plana
Empresa Plana, S.L.

Concessió: V6414

Vigència a partir del Juliol 2008

Calendari:

Data aprovació: 11-06-2008

Estat: Actual

LLISTAT D'HORARIS 2008
Dilluns a Divendres feiners

Servei: Salomó - Tarragona

ANADA		PARADES	TORNADA			
07:00	09:50 13:10 15:30	SALOMÓ	09:50	12:00 15:30	20:45	
07:15	10:05 13:25 15:45	LA NOU DE GAIÀ	09:35	11:45 15:15	20:35	
07:25	09:15 10:15 13:35 15:55 19:05	LA RIERA DE GAIÀ	09:25	11:00 11:35 15:05 19:00	20:25	
07:30	09:25 10:20 13:40 16:10 19:15	FERRAN	09:20	10:50 11:30 15:00 18:50	20:20	
07:40	10:30 13:45 16:20	TARRAGONA (Via Augusta)	09:10	11:20 14:50	20:05	
07:45	09:45 10:35 13:50 16:25 19:35	TARRAGONA	09:05	10:30 11:15 14:45 18:30	20:00	

Servei: Salomó - Torredembarra

ANADA		PARADES	TORNADA		
07:25	12:00 15:55 18:55	SALOMÓ	13:04	15:44	18:50
07:30	12:05 16:00 19:05	VESPELLA DE GAIÀ	12:59	15:39	18:40
07:39	12:14 16:09 19:10	LA NOU DE GAIÀ	12:50	15:30	18:35
07:44	12:19 16:14 19:15	LA RIERA DE GAIÀ	12:45	15:25	18:30
07:54	12:29 16:24 19:30	TORREDEMBARRA	12:35	15:15	18:15

ENTRETENIMENTS

MOTS ENCREUATS

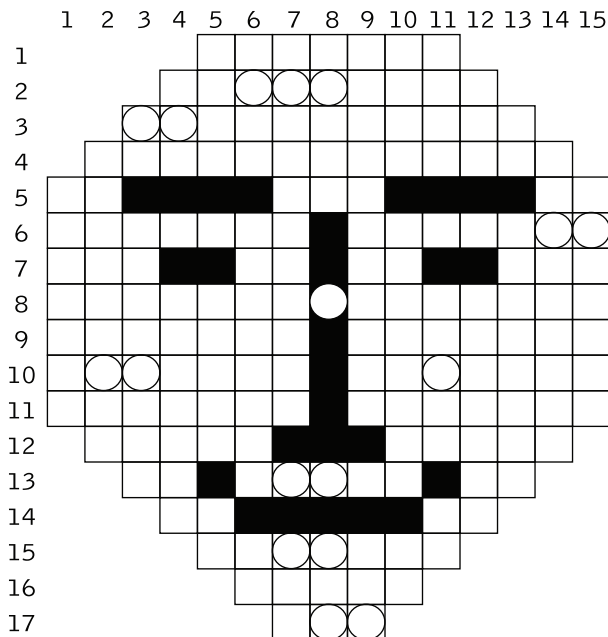
Per Bienvenido López

PASATIEMPOS POR BIENVENIDO LOPEZ CRUCIGRAMA SONRISA

Una vez resuelto se podrá leer una frase con las letras enmarcadas por un círculo.

Horizontales: 1. Dulces, cariñosas. 2. Mirarás algo con atención. 3. Cierta embarcación pl. 4. al rev tipo de verso, pl. 5. Preposición. Rostro. Al rev, mira. 6. Al rev, aplaudirá. Al rev, personaje de cuento. 7. Donen. Voz militar. Dios egipcio. Número. 8. Uniré, aplicaré. Desagradable, catastrófico. 9. Al rev, recipiente para viajar pl. Indicar. 10. Sin identidad. Fem, con buenos modales. 11. Débil, enfermizo, pl. Número de cosas pl. 12. Extremos de la tierra. Herramienta pl. 13. Pronombre dativo. Nombre de mujer. Prefijo negativo. 14. Afirmación. Está. 15. Esparcirán agua. 16. Al rev, ave zancuda. 17. Enreda

Verticales: 1. Al rev, unidas. 2. Al rev, cierto oficio pl. 3. Al rev, lengua provenzal. Al rev, repetitivo fem. 4. Al rev, local de bebidas. Pertenecientes a la vejez. 5. Objetivo. Contrabando. Marchar. 6. Al rev, limpie. Al rev, empezarán a mostrarse. Preposición. 7. Acotaremos. Tanto deportivo. 8. Se atreviese. De esta manera. 9. Al rev, despedazarás. Curso de agua que va del mar hacia la tierra. 10. Al rev, rostro. Al rev, avalan. Carta de la baraja. 11. Cure. Al rev, fabrica monedas. Preposición. 12. Ganas de beber. Mamífero pl. 13. Preposición. Acobardan. 14. Fem, de poca salud pl. Le pones precio a algo.

SOLUCIONES: Horizontales: 1. Melosas, 2. Revistas, 3. Caramaranes, 4. Sobaliscadod, 5. So. Tez. Eu. 6. Aramina, Onditla, 7. Den. Ar. Ra. Mil. 8. Adosare, Tràgco, 9. Sateiam, Señalar, 10. Anónimo, Educada, 11. Canijos, Docenas, 12. Polos, Patas, 13. Me. Adela, An. 14. St. Es. 15. Regaràn, 16. Nostis, 17. Lia. Verticales: 1. Sadasac, 2. Soredanap, 3. Co. Àntononom, 4. Rab. M. Seniles, 5. Meta, 6. Eual, Naramosa, En. 7. Lmfaromos, D. Col, 8. Osase, E. Ast, 9. Saroztsed, L. Rita, 10. Arac, Naretopa, As, 11. Sane, 1. Añuca, En. 12. Sed, D. Gacetas, 13. So. Amllanan, 14. Delicadas, 15. Valoras

TELÈFONS

D'INTERÈS

AJUNTAMENT DE LA NOU
977 655257

CONSULTORI MÈDIC
977 655710

COL·LEGI PÚBLIC CODINETES
977 655390

CASAL MUNICIPAL
977 655564

FARMÀCIA
977 655515

CAP TORREDEMBARRA
977 643809

EMERGÈNCIES 112

BOMBERS 085

MOSSOS D'ESQUADRA
977 635300

GUÀRDIA
CIVIL TORREDEMBARRA
977 64 6005

HOSPITAL
SANT PAU I SANTA TECLA
977 259900

AMBULÀNCIES SANT PATRICI
977 555333

FECSA-ENHER
Atenció al client:
977 507750
Avaries:
900 770077

OFICINA CORREUS
TORREDEMBARRA
977 640528

■ MOVIMENTS DEMOGRÀFICS

BODES, NAIXEMENTS I DEFUNCIONS

Matrimonis 1er. semestre 2008

NO consten

Naixements 1er. semestre 2008

Oriol Vila Tomas	12-06-2008	Tarragona (Hosp. St. Pau i Sta. Tecla)
Elsa Canton Guzman	13-06-2008	Tarragona (Clínica Monegal)
Romaissae Fabrach el Yaakoubi	07-07-2008	Tarragona (Hosp. St. Pau i Sta. Tecla)

Defuncions 1er. semestre 2008

Juan Alari Reverte	30-01-2008	Cementiri la Nou de Gaià
Juan Trifon Porta	15-05-2008	Cementiri la Nou de Gaià
Mercedes Vallverdú Folch	08-07-2008	Cementiri la Nou de Gaià

La Diputació inverteix 3 milions
d'euros en equipaments
municipals

JUNTS AVANCEM

TREBALLEM per la millora dels equipaments
culturals de les nostres comarques

www.diputaciodelatarragona.cat

DIPUTACIÓ DE
TARRAGONA

Servei i resposta

LA NOU DE GAIÀ · FESTES MAJORS
2008 · Fes-la!